1

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Europos LIETUVIS

Nr. 32. (482) 15. 8. 1957. Londonas, 1957 metų, rugpiūčio mėn., 15 d. VIII metai

GERAI PAVYKĘS SUVAŽIAVIMAS

Liepos 20-21 dienomis Vasario 16 Gimnazijos būstinėje įvyko PLB Vokietijos Krašto valdybos rengtas apylinkių pirmininkų ir seniūnų ir vargo mokyklų mokytojų suvažiavimas. Ribotos lėšos neleido Krašto valdybai sukviesti visų apylinkių pirmininkų ir seniūnų, nors rengėjai ir labai norėjo. Todėl norom nenorom šį kartą teko apsistoti ties stambesnėmis ir aktyvesnėmis apylinkėmis, siekiant ir rengiantis, kad kuria kita proga būtų sudarytos materialinės sąlygos dalyvauti visų lietuviškosios bendruomenės padalinių atstovams Vokietijoje.

Dalyviai ir svečiai į suvažiavimą pradėjo rinktis jau liepos 19 būvyje Weinheime, Vokietijos Krašto Valdybos būstinėje, iš kur jie gimnazijos autobusiuku ar ir savomis priemonėmis keliavo į Vasario 16 Gimnaziją. Drauge su svečiais suvažiaviman prisirinko apie 50 lietuvių. Pirmąją suvažiavimo dieną posėdžių salėje buvo matyti ir daug lietuviškos kunigijos, kuri atvyko suvažiavimo aplankyti, ką tik baigusi savo Vokietijoje turėtąsias rekolekcijas.

Visa parengimo programa vyko Vasario 16 būstinėje, kur Krašto valdyba buvo parūpinusi dalyviams ir svečiams nakvynes ir gerą, lietuviškai gamintą maistą.

Šis suvažiavimas buvo tuo įdomus, kad rengėjai šį kartą atsisakė nuo gausių ir ilgų paskaitų. Suvažiavimo tikslas buvo išdiskutuoti bendruomeninės organizacijos, kultūrinės veiklos ir šalpos darbo klausimus. Buvo norėta ne tiek kalbėti į dalyvius, kiek leisti jiems patiems kalbėti — pasisakyti apie savo veiklą paskirose vietovėse, apie džiaugsmus ir sunkumus ir apie būdus lietuviškajam darbui stiprinti.

Kad vargo mokyklų mokytojai galėtų pasikeisti savo patyrimu ir išsamiai pasikalbėti apie savo darbo specifiškas problemas. suvažiavimo programoje buvo numatytas ir tam reikalui atskiras laikas. Ir iš viso suvažiavimo programa siekė palikti galimai daugiau laiko suvažiavimo dalyviams viens su kitu asmeniškai susipažinti ar pagilinti seną pažintį bei visas rūpimas problemas aptarti dar ir privataus pokalbio atmosferoje.

Todėl programoje buvo tik 3 prelegentai: Krašto valdybos pirmininkas J. Bataitis, S. Laukaitienė iš Miuncheno ir Valteris Banaitis, Vokietijos bendruomenės Tarybos narys.

Išsamiame pranešime J. Bataitis padarė Vokietijos lietuvių bendruomenės ir jos organų gyvavimo ir veiklos apžvalgą, nurodydamas į jų apimtį ir mažas jėgas, kurioms tenka atlikti konkretų ir aktualiausią darbą. Drauge Krašto valdybos pirmininkas nurodė ir į problemas, su kuriomis reikės lietuviams ateityje susidurti ir kurias jiem teks padidintu solidarumu ir ištikimybe spręsti, siekiant lietuvybės ir jos bendruomeninės organizacijos išlaikymo.

Po pirmininko pranešimo pagal programą visų dalyvavusiųjų apylinkių pirmininkai ir seniūnai alfabetine tvarka padarė pranešimus iš savo gyvenamųjų vietovių lietuviškosios veiklos. Po to ėjusieji paklausimai ir diskusijos vyko ypač malonioje dvasioje. Kiekvienas gavo pasisakyti tiek, kiek jis tik norėjo. Ir, o tai lietuviškuose suvažiavimuose jau ne taip dažnai būna, visos diskusijos vyko vien konstruktyvumo vėžėse, vien norint pasakyti tai, kas padėtų, kas būtų tolimesniam bendruomenės gyvenimui naudinga.

Suvažiavime dalyvavo ir du svečiai iš tolimos Čikagos — Alf. Paukštė su žmona. A. Paukštė, pats savo metu iš Vokietijos išemigravęs, aktyviai dalyvavo per visą suvažiavimą ir, jam pasibaigus, pareiškė, kad jis trokštų, jog ir JAV-se lietuviškieji parengimai vyktų tokioje pat dvasioje ir formose.

Antrąją suvažiavimo dieną Valteris Banaitis kalbėjo tema „Dabartinė padėtis ir lietuvybės išlaikymas mūsų sąlygose". Kas šį žmogų asmeniškai pažįsta ar yra skaitęs jo straipsnių ar girdėjęs kitų jo paskaitų, tas žino, kad niekad nėra jų metu nuobodžiai praleidęs laiko.

Atskirai susirinkusiems vargo mokyklų mokytojams pranešimą-paskaitą padarė S. Laukaitienė, sudėdama į jį visą savo ilgamečio pedagoginio darbo patyrimą. Turiningas ir gerai paruoštas pranešimas buvo visų tolimesnių ir gyvų diskusijų mokytojų ratelyje pagrindas.

Iš visų suvažiavimo dalyvių, kurių nuomones tik buvo spėta patirti, girdėjosi didelio pasitenkinimo prelegentų paskaitomis ar pranešimais. Suvažiavimo svečiams ir dalyviams skirstantis visi dėkojo KV pirmininkui J. Bataičiui už šio parengimo suruošimą ir reiškė norą, kad Krašto Valdyba juos atkartotų galimai dažniau ir galimai greičiau. O vienas dalyvis net pasakė: „Stovyklų reikia ne tik jaunimui, bet ir mums, seniams" — ir mums reikėtų bent dviejų tokių savaičių, kaip kad buvo šios dvi dienos".

Antrąją suvažiavimo dieną, sekmadienį, suvažiavimą sveikino Vliko VT pirmininkas J. Glemža ir Lietuvos Nepriklausomybės Talkos valdybos paprašytas St. Vykintas. J. Glemža padarė drauge ir pranešimą apie ūkinę padėtį Lietuvoje.

Suvažiavimas priėmė 4 rezoliucijas, kurių pirmojoje perduodami suvažiavimo sveikinimai pavergtiesiems broliams ir sesėms.

Suvažiavimą vedė prezidiumas, J. Bataičio pasiūlytas ir suvažiavimo priimtas, iš E. Simonaičio, J. Čekausko ir V. Klevečkos.

Kiekvienas suvažiavimo dalyvis patvirtins, kad tai nebus tik tušti šią korespondenciją rašančiojo žodžiai, jog tai buvo parengimas ,iš kurio dalyviai išvažiavo su dar didesne lietuviška stiprybe.

SUVAŽIAVIMO PRIIMTOSIOS REZOLIUCIJOS

Sveikinimas pavergtiesiems lietuviams

Brangūs broliai ir sesės lietuviai,

Šių metų liepos mėnesio 20-21 dienomis Vasario 16 vardo lietuviškoje gimnazijoje suvažiavę Vokietijos lietuvių organizacinio, religinio bei kultūrinio gyvenimo atstovai siunčia Jums, esantiems pavergtoje Lietuvoje ar ištrėmime Sovietų Sąjungos gilumose, savo nuoširdžiausius, kupinus meilės ir ilgesio sveikinimus.

Mes čia susirinkome aptarti Vakarų demokratijos laisvėje ugdomų lietuviškų organizacinių bei kultūrinių reikalų. Tačiau Jūs, brangūs ir neužmirštami broliai ir sesės, esate visų mūsų troškimų bei pastangų įkvėpėjai. Lietuviškas gyvenimas ir veikla laisvajame pasaulyje nėra koks atskiras ir savaimingas reikalas. Jo prasmė glūdi didžiajame visų mūsų siekime, kad Lietuva būtų laisva, kad Lietuvos žmonės atgautų laisvę nepriklausomai tvarkytis savo bočių žemėje ir kad Vakaruose bei Rytuose išblaškyti Lietuvos vaikai vėl galėtų vieną dieną susijungti su artimaisiais, su visais lietuviais laisvoje Tėvynėje.

Jautriai pergyvendami visas Tėvynės ir sovietinėje vergijoje slėgiamų lietuvių kančias, mes pasižadame Jums, brangūs broliai ir sesės, nepailsti dvasioje ir darbe, kol ir Jums ir mūsų Tėvynei negrįš laisvės, tei singumo ir žmoniškumo principais paremtas gyvenimas.

Kreipimasis į laisvojo pasaulio lietuvius

Š.m. liepos 20-21 dienomis Vasario 16 Gimnazijoje suvažiaviman susirinkę Vokietijos lietuvių bendruomenės apylinkių pirmininkai bei seniūnai ir vargo mokyklų mokytojai siunčia geriausius sveikinimus laisvajame pasaulyje esančioms lietuvių valstybinėms, visuomeninėms, religinėms bendruomeninėms, kultūrinėm, šalpos ir kitoms institucijoms bei organizacijoms ir visiems laisvojo pasaulio lietuviams.

Su gilia padėka mes minime tą didžiulę moralinę ir materialinę paramą, kurios iš užjūriuose esančių brolių susilaukė Vasario 16 Gimnazija, vargo mokyklos ir šalpos reikalingi lietuviai.

Mes tikime lietuviškuoju solidarumu ir mes žinome, kad lietuvis lietuviui visad padės, kur reikia pagalbos Lietuvos laisvės darbe, kur reikia pagalbos lietuvybei išlaikyti bei jaunimui patriotiškoje dvasioje auklėti ir kur reikia paramos vargan, senatvėn ar ligon patekusiam lietuviui pagelbėti.

Kreipimasis į PLB Vokietijos Krašto Bendruomenės narius

Bendruomenės apylinkių pirmininkai bei seniūnai ir vargo mokyklų mokytojai, š. m. liepos 20-21 dienomis suvažiavę Vasario 16 Gimnazijos būstinėn aptarti bendruomeninės veiklos reikalų, kreipiasi į visus Vokietijos lietuvių bendruomenės narius, pra šydama jų: 1. aktyviai dalyvauti apylinkių darbe ir gyvenime, 2. atlikti bendruomenės nario pareigas, mokant solidarumo mokesti, 3. ugdyti vaikuose patriotinę dvasią ir savosios tautos reikalų pažinimą, tuo tikslu ypatingai remiant vargo mokyklų ir Vasario 16 Gimnazijos darbą.

Suvažiavimas dėkoja visiems bendruomenės nariams, kurių šia prasme raginti nebereikia. Tačiau drauge suvažiavimas pabrėžia, kad visų lietuvių Vokietijoje glaudus susibūrimas bendruomeninėje organizacijoje ir tuo būdu Lietuvos laisvės reikalai ir lietuvybei išlaikyti svarbios priemonės galimai didesnis stiprinimas turėtų visų lietuvių suprastas, kaip pareigos tautai ir tėvynei atlikimas. Mes prašome visų Vokietijoje gyvenančių lietuvių būti ir likti ištikimais mūsų bendruomenės nariais.

Padėka Balfui

PLB Vokietijos krašto bendruomenės apylinkių pirmininkai bei seniūnai ir vargo mokyklų mokytojai, susirinkę suvažiavimam 1957 m. liepos 20-21 d.d. Vasario 16 Gimnazijoje prašo Krašto Valdybos: 1. perduoti Balfui padėką už vykdomą šalpos ir emigracijos darbą, 2. painformuoti Balfą apie suvažiavime iškeltus nesklandumus bei nusiskundimus ryšium su Balfo šalpos darbu kaikuriose vietovėse, 3. rūpintis, kad Balfas sutiktų su reguliariais pasitarimais ar kurio kito pobūdžio santykiavimu, kurio metu bendruomenės organai ar jų atstovai turėtų galimybės Balfą informuoti apie Vokietijoje gyvenančių lietuvių reikalus bei pageidavimus.

Septynios DIENOS

DIDŽ. BRITANIJOS KARALIENĖS KELIONĖ Į JUNGTINES VALSTYBES

Didž. Britanijos karalienė Elžbieta II vyksta aplankyti J. Amerikos Valstybių šių metų spalio mėn. (16-21 dienomis). Jau sudaryta visa kelionės programa.

CHRUŠČIOVO KELIONĖ Į R. BERLYNĄ

Rugpiūčio 7 d., lydimas delegacijos, Rytų Berlynan 6 dienoms atvažiavo Chruščiovas. Sutikti jo buvo surinkta daug žmonių, daugiausia fabrikų darbininkų. Vaikai nešė jam gėles, prie pastatų langų visur kabojo po dvi vėliavas, o parade pro jį pražygiavo Rytų Vokietijos armijos daliniai.

SUSIRŪPINIMAS STATYBA SOVIETUOSE

Nors gana nežymiai, vis dėlto plečiami sovietų užsimojimai statyti daugiau gyvenamųjų namų. Privati statyba taip pat labiau remiama. Butų klausimas ligšiol yra labai atsilikęs.

APŠAUDOMI KINŲ RAŠYTOJAI

Baigę klausyti aukštųjų valdininkų ir ministerių politinių išpažinčių, kinų laikraščiai ir organizacijos dabar pradėjo pulti rašytojus. Pirmosios į tą apšaudymų ugnį pateko dvi moterys rašytojos, kurios norėjusios iš vidaus ir iš oro pulti partiją.

MARŠ. BULGANINAS BUVO SUSVYRAVĘS

Iš Rytų Europos gaunamosios žinios tvirtina, kad Malenkovo - Molotovo - Kaganovičaus grupės pašalinimo metu marš. Bulganinas nebuvęs pakankamai kietas ir parodęs tolerancijos smerkiamiesiems.

RUSIJA RŪKYME NEĮŽIŪRI PAVOJAUS

Sovietų sveikatos ministerė Marija Kovrigina pareiškė, kad sovietų mokslininkai neįžiūri ryšio tarp rūkymo ir plaučių vėžio. Dėl to sovietuose nesiruošiama kovoti prieš rūkymą. Ką sovietai pripažįsta, tai rūkymo įtaką širdies ligoms.

NAUJI GRIPO PRASIVERŽIMAI

Azijos gripas apėmė jau Natalio provinciją Afrikoje. Per 48 valandas susirgo apie 1100 mokinių, iš jų apie 500 šviežių susirgimų per 24 val. įregistruota vien tik Durbano mieste.

Pietų Afrikoje, Johannesburge, pastaruoju metu dar susirgo 9000.

Sovietų Sąjungos kai kuriose vietovėse taip pat jau siaučia gripas.

VOKIETIJOS PREZIDENTAS Į ITALIJĄ

Vokietijos prezidentas Heuss lapkričio mėnesiui Italijos prezidento užkviestas į Romą. Ta proga jį priims popiežius.

Ryšium su šia būsimąja kelione spauda pažymi, kad Vatikane paskutinį kartą Vokietijos valstybės galva yra buvęs 1903 m. Tuomet popiežius Leonas XIII priėmė Vilhelmą II.

LENKIJA RUOŠIASI ĮSIVESTI DARBO DRAUSMĘ

Norėdama pakelti gamybą, Lenkijos vyriausybė ruošiasi pradėti „negailestingą kovą" prieš darban neateinančius ir kitokius neklaužadas darbininkus.

MASKVA PASIKVIETĖ ARKIVYSKUPĄ MAKARIOS

Neseniai britų iš tremties grąžintąjį ir dabar Graikijoje prisilaikantį Kipro salos graikų dvasinį vadą arkiv. Makarios užsikvietė į Rusiją Krutičko ir Kolomensko metropolitas Nikalojus.

RUSIJA PADĖS SIRIJAI

Sovietų Sąjunga pasirašė su Sirija sutartį, pagal kurią rusai ties Sirijoje kelius, statys geležinkelius, drėkinimo įrengimus, elektros jėgaines ir kt. Rusai taip pat aprūpins Siriją visokiais darbo įrankiais ir duos pinigų.

STREIKAI LODZĖJE

„Glos Robotniczy" smerkia Lodzės mėsos įmonių darbininkus, kurie buvo paskelbę 5 dienų streiką, reikalaudami mokėti dvigubai didesnius atlyginimus.

KIPRE ATŠAUKTI SUVARŽYMAI

Dėl vykusio teroro paskelbtieji įvairūs suvaržymai dabar iš dalies atšaukti.

RUSAI SIUNČIA JEMENUI GINKLŲ

Sovietai yra nusiuntę Jamenui 6 ar 7 laivus čekų gamybos ginklų.

SKAUTIŠKOSIOS DŽIAMBORĖS PASISEKIMAS

Skautiškoji Džiamborė, apie kurios lietuviškąją pusę duodame keletą brūkšnių atskirai, turėjo nepaprastai daug lankytojų. Ją aplankė taip pat Didž. Britanijos ministeris pirmininkas ir daug kitų aukštų žmonių.

MIRĖ OLIVER HARDY

Kino lankytojai neteko vieno filmų komiko — Oliver Hardy, kuris su savo liūdnu draugu Stan Lautel ilgus metus yra juokinę žiūrovus. Pastaraisiais metais jie buvo pasitraukę iš filmų, abudu gyveno pusiau suparaližuoti. Jų senosios filmos vėl išpopuliarėjo Amerikos televizijoje, bet abu komikai dėl to neturėjo ko džiaugtis, nes visas pelnas ėjo tam, kuris filmas statė.

AIRIJOS RESPUBLIKINĖ ARMIJA GRASINA

Seniai veikianti Airijos Respublikinė Armija (sutrumpintai: IRA) išplatino atsišaukimus, kuriuose sakosi vėl pradėsianti puolimus. Tai teroristinė organizaciją, kuri kerštauja anglams už pasilaikymą dalies Airijos. Iki šiol į ją pro pirštus žiūrėjo Airijos vyriausybė, bet pastaraisiais mėnesiais sugaudė nemaža jos narių ir susodino į kalėjimus.

KOVOS OMANE

Omane dar tebekovojama. Tose kovose dalyvauja ir britų kariniai daliniai, padedantieji sultonui gintis nuo sukilėlių.

DU ŠNIPAI NUBAUSTI

Amerikos teismas nubaudė po 5 su puse metų kalėjimo Jakobą Albamą ir Myrą Soblę už šnipinėjimą. Trečiasis kaltinamasis, Jack Soble, bus nuteistas rugsėjo mėnesį.

Šita šnipų grupė būdinga tuo, kad ryšium su jų suėmimu ir teismu savotiškai buvo garsinamas mūsų krašto vardas: jie yra kilę iš Lietuvos.

LODZĖJE NERAMU

Reikalaudami didesnių atlyginimų, sustreikavo Lodzės miesto ir priemiesčių Lenkijoje susisiekimo darbininkai. Rugpiūčio 12 d. streikavo apie 10.000. Buvo susidūrimų su policija, yra sužeistų. Iš Varšuvos skubiai suvažiavo saugumo, profesinių sąjungų ir komunistų partijos aukštieji pareigūnai.

NINA PONOMAREVA NEATVAŽIUOS

Neseniai spauda buvo pranešusi, kad su sovietų sportininkais į Didž. Britaniją netrukus atvyks Nina Ponomareva, išgarsėjusi skrybėlių istorijoje. Dabar iš Maskvos pranešama, kad ji atsisakiusi.

NESUSIPRATIMAI DĖL KRITIKAVIMO KARALIENĖS

Britų lordas Altrincham savo redaguojamajame „National and English Review" šį spausdino savo paties parašytąjį straipsnį, kuriame kritikuojama Didž. Britanijos karalienė, iš viso monarchija ir karaliaus dvaras. Tas kritiškas pastabas jis pakartojo ir per televiziją. Po pasikalbėjimo per televiziją iš žurnalistų ir fotografų tarpo išėjo žmogutis, šėrė jam į veidą ir tarė: „Priimk tai nuo Imperijos Gerbėjų Sąjungos".

Pasaulio spaudoje plačiai nuskambėjo tiek jo kritiškosios mintys, tiek ir jam šertasis antausis. Aišku, nemažas sujudimas dėl kritikos yra ir pačioje D. Britanijoje.

SUIMTAS STAMBUS ŠNIPAS

Rugpiūčio 6 d. Texas, Amerikoje, buvo suimtas buvęs sovietų pulkininkas Rudolf Ivanovič Abel, jau nuo 1927 m. dirbęs sovietų žvalgyboje ir į Ameriką įvažiavęs 1948 m. iš Kanados.

Šis 55 metų asmuo Brooklyne turėjo filmų studiją, kaip priedangą savo šnipinėjimo darbui, ir turėjo dar kitas pavardes. Su kitais sambaudininkais susitikdavo Niujorke ir kitose aplinkinėse vietose. Kitų padedamas, jis rinko įvairias Amerikos gynybą liečiančias žinias, įskaitant ir atominę bombą. Įsakymai būdavo jo gaunami radijo siųstuvu; tuo pat būdu jis perduodavo ir savo surinktąsias žinias. Dokumentus Abel nufilmuodavo, ir jie būdavo siunčiami įvairiuose smulkiuose daiktuose (pieštukuose, vinyse, grandinėlėse, metaliniuose piniguose ir kt.). Karo su sovietais atveju Abelio grupė turėjusi teikti sovietams žinių apie amerikiečių karinius judėjimą.

Spėjama, kad jis ruošėsi jau pabėgti, nes suimtas buvo netoli Meksikos sienos. Su savim Abel turėjo 6000 dolerių. Oficialiai su ėmimo pradžia — nelegalus laikymas radijo siųstuvo. Už tą siųstuvą iš pradžių norėta išsiųsti jį iš Amerikos, bet dabar, jei pasitvirtins visi kaltinimai, Abeliui gresia mirties bausmė.

PASAULYJE

— Mokyklas baigiantieji Londono vaikai buvo įspėti dėl tų pavojų, kurie laukia rūkančiuosius.

— Vakarų Vokietija liepos 31 d. turėjo 390.250 bedarbių. Tai esąs mažiausias bedarbių skaičius po karo.

— Bulgarų atstovybės Švedijoje šoferis su žmona, dukterim ir sūnum paprašė politinio prieglobsčio.

— Pro Skotiją praplaukė 2 lenkų povandeniniai laivai.

Ten, kur Nemunas banguoja

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoj mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

UŽ KĄ PIRKAU, UŽ TĄ PARDUODU...

Feljetonas

— Vai, vai, ponia Stefa, prapuoliau, — vos pravėrusi duris pradėjo Gandelienė. — Viskas baigta...

— Kas atsitiko, kaimyne?

— Vai, neklausk, — negirdėjai? Vai, prapuoliau, prapuoliau...

Gandelienė abiem rankom susigriebė už galvos, pasikasė tarpuausius ir įsmeigė išpūstas akis į Baikštienę. Dabar Baikštienė jau nebesiklausė kaimynės skundo. Matė prieš akis tik kudlotą, alkūnėmis paremtą galvą, žiobčiojančią, kaip trokštančios žuvies žiaunos.

— Ar gali būti?

— Rimti žmonės sakė. Buvo atvažiavusi... Bet kam to reikia. Nori tikėk, nenori — netikėk. Už ką pirkau, už tą parduodu. Bet lekiu, ponia. Reikia ką nors daryti.

— Palauk, eisim kartu. Pas senį į kontorą užbėgsiu, — kvapo neatgaudama skubėjo Baikštienė.

— Ir tu išsigandai!.. Matau, matau, — mįslingai pagrasino kaimynė trumpu, bet putniu smaguriu pirštu.

— Ne tokia aš greita, kad išsigąsčiau. Pasitarti su vyru einu.

— Daug į pančiaką sukimšai?

— Manai, atliekamų? Ir šio reikia, ir to trūksta. O tas senis „Moskvičiaus" užsigeidė. Girdi, taupyk, kaip gali. Kad jį bala...

— Ir tu paklausei? Galvele, galvele...

— Gal dar ką nors nupirksiu.

— O ko tu norėtum?

— Senio išeiginis ne naujas. Man palto madingesnio reikėtų. Koks gi tas mano paltas? Dukrai...

— Turiu, ponia. Turiu. Tik tau galiu atiduoti. Kostiumui medžiaga 1200, paltui — 1000. Už ką pirkau, už tą parduodu.

...Stefa, užsigulusi rašomąjį stalą, patylomis aiškino savo „seniui" viską, ką girdėjusi.

— Tauškalai, — atsakė jis. — Jau prieš metus dangus turėjo griūti, Marsas į Lietuvą nukristi. Neseniai kometa žemę ant uodegos bandė nusinešti. Ar griuvo? Ar nukrito? Ar nusinešė? Tfu! Tai vsi tos Gandelienės išmislas. Tu ir vėl patikėjai...

— Už ką pirkau, už tą parduodu. O tu žiūrėk. Jei ko, tai į namus neįsileisiu, — pradėjo karščiuotis Stefa. — Amžinas vargas man su tavim. Nukankinai mane gyvą.

Ašaromis ir durų trenksmu patvirtinusi savo pyktį, Stefa skubėjo gatve. Iš paskos dribseno ristele Baikštys.

Kai jiedu kontoroje svarstė pinigų problemą, visi kiti tylėjo. Į šeimos reikalus kištis niekas neišdrįso. Bet Stefos ašaros ne vieną sugraudino.

— Jergutėliau! — apsigalvojusi sušuko Valerija, plona, išdžiūvusi, trečio vyro beieškanti. Ir kraitį ji vėl susikrovė. Perbėgo Valerija per kabinetus, sugrįžusi ružavais dažais paryškino lūpas, kurortine pudra — veidą ir movė pro duris.

O Baikštys vis dar vijosi Baikštienę.

— Nusiramink, — imdamas už parankės, kalbino jis žmoną. — Neklausyk gandų, išmislų.

— Tu pats išmislas, — ryžtingai ištraukusi ranką prieštaravo Baikštienė. — Tu nusimanai tik kitus kvailais laikyti. Šitokią gėdą man kontoroje padarei. Tau visur tik gandas ir gandas. Dėl kometos uodegos, tai ir aš nelabai ja tikėjau. O ir žūti nuo kometos ne taip baisu — visas svietas žus. Čia kitas reikalas. Autoritetingi žmonės sakė, Iš Veisiejų buvo atvažiavę. Jei manęs nepaklausysi, elgeta tu vienas liksi. Bus tada „Moskvičius". Nei terbos neturėsi už ką nusipirkti. Oi, prapuldysi tu mane, prapuldysi.

— Tai ko tu iš manęs nori?

— Kad šeima rūpintumeisi — štai ko.

Gandelienę Baikščiai surado kartu su kačiuku besivoliojančią sofoje.

— Blogos naujienos, kaimynai, — pradėjo skųstis Gandelienė.

— O štai, jis netiki, — parodė Stefa į „senį". — Ech ,tas neviernas Tamošius.

— Palauk, palauk, — kalbino Baikštys. — Tai, sakai, tikras dalykas? — kreipėsi jis į Gandelienę.

— Duodu galvą nukirsti.

Netrukus Baikščiai jau nešėsi iš kaimynės po 3 metrus medžiagos. Gandelienė paspiaudė į 2200 rub., po to, pabučiavo ir padėjo prie kitų naftalinu kvepiančių banknotų. Baikščiai, palikę medžiagą namie, iš skubėjo į krautuves. Čia jie pirko ko reikia ir ko nereikia. Kai paskutinį kartą grįžo iš krautuvių, jų butas buvo panašus į universalinę parduotuvę. Šalia sofos stovėjo trys poros slidėms batų, dvi poros lazdų, ant sofos — šešios šilkinės lovatiesės, pilna kašė odekolono, galybė muilo, 200 pokelių cigarečių (niekas šiuose namuose nerūko!). Baikščiai susėdo prie stalo ir abu kartu atsiduso.

— Patinki tu man, seniuk, — tarė Stefa. — Dabar mes nieko nebijome. Prekė nežus.

— Tik cigarečių be reikalo paėmėme. Kambarys tabaku pasmirs.

— Pakentėsime. Turtas dar niekam nedvokė.

Iš „Tiesos" (Turima galvoje gandai apie rublio nuvertinimą).

„Europos Lietuvio" bendradarbiui

inž. A. FUNKUI mirus,

jo žmonai nuoširdžią užuojautą reiškia

„Europos Lietuvio" Redakcija

EUROPOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KUNIGŲ SUVAŽIAVIMAS VOKIETIJOJE

KUN. BRONIUS LIUBINAS (ELI)

Lietuvių Katalikų Sielovados Direktoriaus Vokietijoje tėv. Alfonso Bernatonio rūpesčiu ir šias metais laisvojoj Europoj gyvenantieji lietuviai kunigai buvo įgalinti susirinkti dvasiškai atsinaujinti rekolekcijose ir posėdžiuose apsvarstyti gyvenimo iškeltųjų ir tremties sąlygojamųjų pastoracinių problemų. Suvažiavimas įvyko liepos 15-20 dienomis Koenigstein - Taunus Susitikimo Namuose (Haus der Begegnung). Dalyvavo 25 kunigai iš 6 valstybių: 18 iš Vokietijos, 3 iš Italijos ,po 1 iš Anglijos, Belgijos, Prancūzijos ir Šveicarijos. Jų tarpe buvo 5 vienuolijų nariai — 2 kapucinai, 2 marijonai ir 1 vienas salezietis, o kiti 20 — pasauliečiai kunigai.

Pustrečios dienos buvo skirta rekolekcijoms, kurioms vadovavo tėv. J. Vaišnora MIC, generalinis tėvų marijonų kongregacijos prokuratorius Romoje. Jis sugebėjo meistriškai įžvelgti į tremties sąlygose dirbančiųjų kunigų dvasinį pasaulį ir nurodyti kelius puoselėti kunigo pašaukimui būtinoms dorybėms.

Likusiu laiku vyko pasitarimai. Juos atidarydamas, Sielovados direktorius tėv. A. Bernatonis perdavė visą eilę sveikinimų: iš J.E. vysk. V. Brizgio, 15 vokiečių vyskupų, NCWC direktoriaus kun. Kaiser, eilės lietuvių kunigų iš JAV, Australijos ir Duesseldorfo Vargo Mokyklos Vokietijoje.

Kun. Dr. Vytautas Balčiūnas, šv. Kazimiero Kolegijos Romoje dvasios tėvas, dar pridėjo žodinius sveikinimus iš J.E. vysk. V. Padolskio ir Italijos Lietuvių Kunigų Sąjungos. Posėdžiams pirmininkauti buvo pakviestas kun. Dr. L. Gronis, o sekretoriauti kun. Br. Liubinas. Sveikinimų komisijon išrinkta kun. Dr. J. Aviža, kun. J. Burzdžius ir kun. V. Šarka.

I Sielovados darbai

Tėv. A. Bernatonio pranešime buvo paliesta organizaciniai, socialiniai ir spaudos reikalai. Buvo atkreipta dėmesio į kai kuriuos vokiečių vyskupų pageidavimus lietuviams kunigams. Iš pranešimo paaiškėjo, kad pilnai lietuvių pastoracijoje Vokietijoje dirba 11 kunigų. Jų tarpan neįskaitomi 5 dirbantieji vokiečių pastoracijoje ir tik retkarčiais padedantieji lietuviams ir 6 kunigai dėl silpnos sveikatos ar kitų priežasčių negalį niekur dirbti. Materialinis kunigų aprūpinimas įvairus. Dirbantiesiems šiemet atlyginimų klausimas buvo sureguliuotas, tarpininkaujant ryšininkui tarp Vokietijos Episkopato ir pabėgėlių Sielovadų, prel. A. Buettner, patenkinamai. Sunkiausioje būklėje yra negalintieji dirbti. Sielovada deda pastangų ir turi pagrįstų vilčių, kad sekančiais metais ir jų padėtis pagerėtų. Iš kitos pusės tačiau sekančiais metais nutruks kunigams pašalpa iš NCWC organizacijos. Socialinėje srityje buvo pasidžiaugta gražia Balfo veikla ir taip pat atkreipta kunigų dėmesys į vokiečių Caritas organizaciją. Kalbėdamas apie katalikišką lietuvių spaudą, tėv. A. Bernatonis pareiškė, kad tai yra vienas didžiųjų Sielovados rūpesčių. Sielovada stengiasi, kad galimai daugiau katalikiškų laikraščių pasiektų Vokietijoj gyvenančius lietuvius. Turint galvoje varginga šio krašto lietuvių buklę, spaudos finansavimas krenta ant Sielovados pečių. Visiems kunigams primine, kad ragintų parapijiečius pagal išgales bent dalinai apsimokėti už per kunigus gaunamuosius lietuviškus laikraščius. 1956 metų bėgyje Sielovada spaudos reikalams išleido DM 2700. Ta pačia proga su dėkingumu pažymėjo tėvų jėzuitų, marijonų ir pranciškonų daromąsias dideles nuolaidas už jų leidžiamuosius laikraščius.

II Vasaros vaikų stovyklos

Referuoja kun. Antanas Bunga.

Šiais metais, kaip ir pernai, vasaros vaikų stovykla yra rengiama Šveicarijoj, Jakobs Bade. Bus priimta apie 70 vaikų — 60 iš pietinės ir 12 iš šiaurinės Voikietijos. Stovyklon priimami lietuviškai susikalbantieji katalikai vaikai. Taip elgtis verčia eilės metų patirtis. Tinkamų kandidatų būtų ir daugiau, bet dėl įvairių motyvų, vietų skaičius yra ribotas. Atsižvelgiant į tai, būtų tikslinga, kad sekančiais metais imtųsi šios iniciatyvos taip pat ir šiaurės Vokietijoj dirbantieji kunigai. Dvi stovyklos galėtų visiškai patenkinti visų norus, ir šis didelis lietuvybės ugdymo darbas būtų daug sėkmingesnis. Šiemetinė stovykla tęsis 3 savaites: nuo rugpiūčio 5 iki 26 dienos. Dar neišspręstas finansavimo klausimas. Balfas teiks paramos maisto produktais, bet negali skirti piniginės paramos. Į paklausimą, kodėl stovykla rengiama ne Vokietijoje, o Šveicarijoje, pranešėjas paaiškino, kad prie to privedė tiek moraliniai, tiek ir finansiniai motyvai.

Saleziečių mokyklos Torine dvasios vadas tėv. Urbaitis pranešė apie saleziečių rengiamąją vaikų stovyklą berniukams Italijoje. Tam reikalui jie turi naujus atostogų namus Alpių kalnuose. Dar galėtų priimti apie 20 vaikų. Ta pačia proga jis taip pat priminė apie saleziečių mokyklą Torine. Ir ten yra vietų. Priimami katalikai berniukai, norintieji siekti mokslo, o taip pat ir išmokti amato. Pabrėžtinai pareiškė, kad stoją į saleziečių mokyklą anaiptol nepriva lo tapti vienuoliais ar kunigais. Ten teikiama tik katalikiškai lietuviškas auklėjimas ir visai neįtaigojama pasirinkti vieno ar kito pašaukimo. Paklaustas, ar saleziečių mokykla turi oficialų italų valdžios pripažinimą, paaiškino, kad jie to nė nereikalavę, tačiau kiekvienas gali laikyti egzaminus ten pat esančioje bendrojoje saleziečių mokykloje, kuri turi teisę išduoti galiojančius pažymėjimus.

III Vasario 16 Gimnazija

Referuoja gimnazijos kapelionas kun. Dr. Jonas Petraitis.

Prieš vasaros atostogas gimnazijoje buvo apie 120 mokinių. Iš jų 60 katalikų. Katalikai mokiniai dalyvauja dviejose organizacijose: ateitininkuose ir skautuose. Šiuo metu ateitininkų yra apie 35. Kai kuriems mokytojams iš gimnazijos pasitraukus, ateitininkai neturi savo globėjo. Visas darbas su jais tenka vienam kapelionui. Kitaip su skautais. Jie turi iš mokytojų tarpo savo globėjus. Religinis ir moralinis auklėjimas yra nelengvas. Didžioji dalis už nusikaltimus pašalintųjų mokinių gimnazijoje tebuvo išbuvę tik trumpą laiką, tačiau jų nusikaltimai padarė toli siekiančios įtakos. Kai kuriais atvejais ir daugumos pedagogų reagavimas į nusikaltimus kažin ar prisidėjo prie tos neigiamos įtakos pašalinimo.

Šiuo metu gimnazijoje dirba 8 lietuviai ir 4 vokiečiai mokytojai; iš vokiečių du tėra tik pradžios mokytojo cenzo. Trūksta mokytojų gamtai ir chemijai, visuomenės mokslui ir mergaičių kūno kultūrai, o iš dalies taip pat ir lietuvių bei lotynų kalboms. Tautinius šokius moko viena VIII klasės mokinė.

Po kapeliono pranešimo kilo gyvos, ilgai užsitęsusios diskusijos. Kapelionas galėjo atsakyti tik į kai kuriuos paklausimus. Į tuos, kurie prašoka jo kompetencijos ir žinojimo ribas, teko atsakyti Sielovados direktoriui. Tokios rūšies, pav., buvo klausimas, kodėl Kat. Sielovada 1957 m. kovo mėn. atšaukė atstovą iš gimnazijos Kuratorijos. Tėv. A. Bernatonio atsakymas buvo aiškus ir visiškai įtikinantis: bendruomeniniai organai (atsieit, PLB Vokietijos Krašto Valdyba) nesiskaitė su Kuratorijos nutarimais ir pačią Kuratoriją ignoravo. Prie galutinio apsisprendimo privedė konfliktas, skiriant naująjį gimnazijos direktorių. Statute yra nustatyta, kad direktorių skiria Kr. Valdyba, pritariant Kuratorijai. Kai Kuratorija pasiūlė direktoriaus pareigoms laikinai skirti vieną iš mokytojų ir tuo tarpu ieškoti visiems priimtino kandidato, tai Kr. Valdyba, nepaisydama šio Kuratorijos nusistatymo, sekančią dieną paskyrė naująjį gimnazijos direktorių. Nuomonių skirtumus išryškino dar kito mokytojo kandidatūra, kurį Kuratorija rekomendavo. Tas mokytojas, nors pilnai cenzuotas ir Kuratorijos vienbalsiai rekomenduotas, Kr. Valdybos posėdyje nebuvo nutartas priimti. Vėliau sekę įvykiai įrodė Sielovados apsisprendimo tikslingumą ir dar labiau jį sutvirtino. O gyvenimo ironija norėjo, kad naujasis direktorius, kurį Kr. Valdyba taip protegavo ir rado geriausiu, kai tik jam buvo pasiūlyta geriau apmokama ir pastovesnė tarnyba vokiečių gimnazijoje, tepadirektoriavęs tik 3 mėnesius, persikėlė į vokiečių gimnaziją. Sielovada iš Kuratorijos pasitraukė ir ten negrįš tol, kol Kr. Valdyba nesupras, kad ben dradarbiavimas nėra žodžiuose, bet realiuose darbuose.

Diskusijose išryškėjusią kunigų nuomonę Vasario 16 Gimnazijos atžvilgiu galima formaluoti šitaip: Vasario 16 Gimnazija yra pozityvus ir katalikiškosios visuomenės palaikytinas lietuvybės ugdymo židinys. Tačiau dėl kai kurių įtakų jon braunasi principinio pobūdžio negerovės, statančios problematiškon padėtin praktiškąjį religinį ir moralinį ugdymą. Į tai turi atkreipti atitinkamo dėmesio Vokietijos Lietuvių Bendruomenės organai, kurie yra visiški gimnazijos šeimininkai. Konstatuota faktas, kad gimnazijos šeimininkai nėra kvalifikuoti spręsti pedagoginius gimnazijos reikalus. Todėl pageidautina, kad būtų sudarytas kvalifikuotas organas, per kurį gimnazijos rėmėjai ir jos išlaikytojai galėtų tarti savo žodį dėl gimnazijos reikalų.

IV Vokietijos lietuvių kunigų savišalpos fondas

Referuoja kun. Bronius Liubinas.

Kadangi fondo valdybos išsami apyskaita yra duodama kiekvienų metų pabaigoje, tai fondo sekretorius pasitenkino tik sumi nėdamas dabartinę kasos padėtį ir perskaitydamas fondo narių sąrašą. Čia pat buvo perrinkta naujai kadencijai senoji fondo valdyba: pirm. kun. S. Kaunas, ižd. tėv. A. Bernatonis ir sekr. kun. Br. Liubinas.

V Bėgamieji reikalai

Tėv. A. Bernatonis pranešė apie šiemetinį Persekiojamosios Bažnyčios (Kirche in Not) kongresą, kviesdamas jame dalyvauti kunigus ir rekomenduoti kviestinus pasauliečius. Toliau, painformavo apie Muenchene steigiamą katalikų studentų bendrabutį, kuriam galėtų apsigyvent ir lietuviai studentai. Pragyvenimas mėnesiui kaštuotų apie DM 80-120. Galiausiai perdavė kan. Dr. Z. Ignatavičiaus kveitimą vienam kunigui dirbti lietuvių pastoracijoj Brazilijoj, Rio de Janeiro.

LURDO SUKAKTIS. Kun. Pr. Dauknys MIC, iš Londono, priminė, kad sekančiais metais visas katalikiškasis pasaulis mini 100 metų sukaktį nuo švč. Mergelės Marijos apsireiškimų Lurde, Prancūzijoje. Ta proga Didž. Britanijos lietuviai rengiasi ke liauti į Lurdą. Būtų gražu, kad būtų įmanoma suorganizuoti, jei ne viso laisvojo pasaulio, tai bent Europos lietuvių bendrą maldininkų kelionę, pvz., kad ir sekančiais metais rugsėjo 8 d. Mintis rado gyvo pritarimo visuose suvažiavimo dalyviuose, ir tuoj buvo sudarytas iš visų Europos kraštų lietuvių kunigų organizacinis komitetas. Jo centras liekasi pas mintį iškėlusius londoniškius, o techniškąjį paruošimą vietoje pasiima Prancūzijos lietuvių kapelionas kun. J. Petrošius. Vokietijos lietuvius centrinime komitete atstovauja Sielovados direktorius tėv. A. Bernatonis, Belgijos — kun. J. Dėdinas. Austrijoj, Italijoj ir Šveicarijoj bus susitarta vėliau su vietos lietuvių dvasiškija. Pirmoj eilėj centrinis komitetas užmezga ryšį su lietuvių vyskupais tremtyje. Tolimesnės organzavimo gairės bus nustatomos vėliau. Kraštų ekskursijoms organizuoti sudaromi vietiniai komitetai.

Ryšium su tuo tėv. J. Vaišnora MIC, pareiškė ,kad jis jau yra pakviestas skaityti paskaitos sekančiais metais tarptautiniame kongrese Lurde. Taip pat priminė, kad pirmas stambesnis veikalas apie švč. Mergelės apsireiškimus Lurde buvo parašytas garbingos atminties lietuvio vysk. P. Būčio lotyniškai, o vėliau išverstas į kai kurias kitas kalbas.

Kadangi lietuviai iš Vokietijos vargu ar pajėgs plačiu mastu dalyvauti bendrojoje maldininkų kelionėje į Lurdą, tai buvo svarstytos įvairios galimybės, kaip vertai paminėti vietoje tokį svarbų religinį įvykį. Buvo prieita išvados, kad kapelionai ruoštų lietuvių gyvenamosiose vietovėse tridienius švč. Mergelės Marijos garbei. Būtų taip pat labai gera, kad būtų organizuojamos vietinio pobūdžio maldininkų kelionės į Vokietijoj esančias žymesnes švč. Mergelės Marijos šventoves. Praktiškus sprendimus darys patys kapelionai, susitarę su Sielovada.

KATALIKIŠKA SPAUDA. Diskutuojant šį klausimą, ypač kun. V. Šarka nusiskundė, kad ir veltui išdalytieji laikraščiai iš viso nėra skaitomi. Neskaitymo priežasčių yra įvairių. Jaunimas daugeliu atvejų neskaito dėl to, kad neišmoko lietuviškai skaityti. Taip pat ir pačių laikraščių pobūdis nekartą neatitinka skaitančiųjų lygio ir jų pageidavimų. Kun. Dr. V. Balčiūno manymu, per maža yra žmonių ir per daug to paties pobūdžio laikraščių. Būtų pageidautina, kad spaudos darbuotojai rastų galimybių iš daugelio padaryti vieną žurnalą, kuriame tilptų visa, kas daugelyje yra tikrai gera. Kun. J. Dėdino manymu, būtų verta pagalvoti apie katalikišką žurnalą visame pasaulyje paplitusiojo „Digest“ pobūdžio.

Kun. V. Šarkai pasiūlius, buvo svarstyta taip pat ir plataus masto kalendoriaus su naudingais pasiskaitymais reikalingumas ir išleidimo galimybės. Daugelio nuomone ,toks leidinys nepateisintų įdėtų pastangų ir lėšų. Ne vienam patiko Anglijoj praktikuojamas susitarimas su „Draugo“ leidėjais, kurie savo leidžiamam kalendoriui uždeda antraštę: „Anglijos Lietuvių Katalikų Kalendorius“.

LITURGINIS GYVENIMAS IR BAŽNYTINIS GIEDOJIMAS. Svarstant liturginio gyvenimo pagyvinimo galimybes ,buvo iškelta eilė praktiškame darbe sutinkamų sunkumų. Pagrindinė kliūtis, neleidžianti aktyviau išvystyti liturginio gyvenimo, tai parapijiečių trūkumas. Kaip įmanoma suorganizuoti bendruomenines šv. Mišias ar gražiai pravesti giedojimą, jei bažnyčioje tedalyvauja tik 10 žmonių, o ir jų tarpe nėra nė vieno, kuris drįstų vadovauti bendroms maldoms ar sugebėtų griežti vargonais? Taip pat buvo nusiskųsta ir tinkamų giesmynų trūkumu. Nutarta išreikšti kompetentingoms institucijoms pageidavimą, kad galimai greičiau būtų išleistas platus, praktiškam naudojimui tinkamas lietuviškas giesmynas. O dėl bendruomeninių šv. Mišių įvedimo vokiečių katalikų pavyzdžiu buvo iš viso iškelta abejonių, ar jos atitinka lietuvišką sielą. Lietuvis mėgsta bažnyčioje arba giedoti, arba tyliai melstis. Garsiai ir bendrai kalbant maldas, daugelis ne tik nejaučia maldingumo nuotaikos, bet net nusiskundžia, kad tai iš viso trukdo melstis. Galimas dalykas, kad kiek kitaip yra su čia vietoj augančiu jaunimu. Tačiau atskirai daryti pamaldas vaikams tėra įmanoma tik nedaugelyje parapijų, kaip tai Memmingene ir dar, gal būt, Wehnene.

DVASINIAI PAŠAUKIMAI. Tėv. A. Bernatonis priminė kunigų pareigą rūpintis dvasiniais pašaukimais. Jų ugdymui yra įvairių galimybių. Lietuvės vienuolės Putname (JAV) gali priimti mergaites, norinčias tapti sesutėmis. Tėvai Pranciškonai JAV-se kviečia berniukus į savo naująją lietuvišką gimnaziją. Ir seselės ir tėvai noriantiems pas juos važiuoti sudarytų galimybes atvykti Amerikon. Taip pat tėvai saleziečiai laukia kandidatų. O lietuvių šv. Kazimiero Kolegija Romoje mielai priima jaunuolius, siekiančius tapti pasauliečiais kunigais.

ILGESNIS SUVAŽIAVIMAS. Posėdžius baigiant, buvo daugelio pareikštas pageidavimas ,kad sekančiais metais jiems būtų skirta daugiau laiko. Problemų yra daug, ir jas galima išspręsti tik sugretinant įvairias patirtis. Kunigas, gyvendamas ir dirbdamas vienas toli nuo kitų konfratrų, per ilgesnį laiką pasijunta vienišas ir reikalingas išsikalbėjimo. O tai geriausiai ir tikslingiausiai galima atlikti visuotiniame suvažiavime.

SUVAŽIAVIMO GERADARIAI. Dėkodami suvažiavimo organizatoriui tėv. Bernatoniui, kunigai sugiedojo „Ilgiausių metų“, o jis pareiškė, kad suvažiavimo idėjos nebūtų galėjęs realizuoti be geradarių pagalbos. Su dėkingumu priminė suvažiavimo mecenatus: NCWC direktorių kun. Kaiser, suvažiavimui skyrusį 400 dol., Limburgo vyskupą, davusį DM 500, iš Australijos lietuvių gauta DM 156, iš trijų lietuvių kunigų JAV-se viso 25 dol. ir brangus našlės skatikas iš Duesseldorfo lietuvių vargo mokyklos DM 23. Už visus geradarius buvo atlaikytos pirmąją suvažiavimo dieną šv. Mišios, dalyvaujant visiems kunigams.

SVEIKINIMAI. Suvažiavimo dalyviai pasiuntė sveikinimus Jo Šventenybei Popiežiui Pijui XII, J. Em. kard. J.A. Piazzai, lietuviams vyskupams tremtyje, eilei vokiečių vyskupų, NCWC direktoriams mons. E.E. Swanstrom ir kun. Kaiser, Balfo pirmininkui kan. Dr. prof. J.B. Končiui ir Caritas direktoriui.

Ar mes Dievo nenužudėme?

Ne ateistų laikraščiuose, bet savo gyvenime:

...mūsų šeimose, kur kryžius virš vedusiųjų lovos tapo melas.

...kiekviename negimusiame kūdikyje, kurį nužudė nuo pasiaukojimo bėganti mo tina.

...mišriose tikybos atžvilgiu mokyklose, kur mūsų vaikai girdomi neutraliu pasaldy tu vandeniu ir Religija — atsilikusio šven tuolėlio pasirinkimui.

...mūsų parlamentuose, iš kurių visi krikščioniški pagrindiniai dėsniai turi pasi traukti.

...daugelyje mūsų marksistinių įmonių, kur chemiškai yra tyros nuo visų religijų, kur darbdaviams tik pelnas nusprendžia, o ne darbininkų gerovė.

...mūsų civilinės moterystės įstaigose, ku rios pagal reikalą sujungia ir išskiria.

...mūsų universitetuose, kur ateizmas pa slėptas ir dažnai jauniems klausytojams įkošiamas.

...neutraliuose laikraščiuose, kur Religija kaip skyrius šalia sporto ir biržos žinių įdedamas ir tik dėl to, kadangi reikia atsižvelgti į krikščionis skaitytojus.

...iliustruotuose bulvariniuose laikraščiuose, kur velnio reporteriai, lyg dvėselinos krankliai, veržiasi į skandalus ir moterystės istorijas ir nužudo Dievą jaunimo sielose.

Ir mes dėl to visi tylime...

Mes visi žudome Dievą, jei tylime, kur privalome kalbėti, nes jei kas ne už Dievą, tas yra prieš Dievą. Prieš Dievą nėra neutralumo. Visi nihilistai ir drungnieji pasidaro velnio svetimšalių legionieriai, kadangi jie yra „praktiški ateistai“, nes nebesimeldžia. Jei tu sakai: „Nors aš nebesimeldžiu, bet dar nesu joks ateistas“, tada aš galiu pasakyti: vargas tau! Brolžudis Kainas ir Kristaus išdavėjas Judas taip pat ne besimelsdavo. Tu jau esi jų draugystėje. Bet vargas, jei tai liečia visą tautą. Gale yra bankrotas. Visa Europa atrodo jau nebetoli bankroto.

Kas išgelbės? Ne Marksas su savo komunistinėm klaidžiom šviesom, taip pat ir ne religijos erzacas kapitalistinis ūkis. Taip pat ne masonai su savo humanistiniais idealais.

Tik vienas Kristaus Kryžius Europą gali išgelbėti ir mums duoti paskutinę prasmę ir atsakymą!

Pater Leppich

Pamaldos

BRADFORD — rugpiūčio 18 d., 12.30 v.
HALIFAX — rugpiūčio 18 d., 3 v.p.p.
NOTTINGHAM — rugpiūčio 25 d., 12.15 v.

ADOLFAS DAUKANTAS

INŽINIERIUS

Dabar jis tyliais žingsniais priėjo prie spintos ir be garso atidarė jos duris. Tačiau kaip Beniulis nustebo, kai, visus drabužius spintoje išvertęs, gėlėtos suknelės nerado. „Ji paslėpė suknią!“, šovė jo galvon mintis. Jis jautė, kaip širdis dar neramiau pradėjo plakti, ir jo akyse vėl pasivaideno Mamertas.

Staiga jis žvilgterėjo į svirno raktus. Jie kabojo ant pirmutinės vinies, pačioje spintos pradžioje. „Po velnių!“ nusikeikė iškaitęs. Jis puikiai prisiminė vakar raktus pakabinęs spintos gale ant paskutinės vinies. Taip jis visuomet darydavo!

Susimąstęs jaunasis Beniulis atsargiai uždarė spintą ir atsigulė ant lovos krašto. Jis dar tebeglamžė rankoje gėlėtą diržėlį. Dabar vėl prisiminė paslaptingus žingsnius svirne, žmonos pamirštus raktus, keistą varginantį sapną ir kumečio žodžius apie Mamertą.

Jo atmintis greit dirbo. Anksti pavasarį, kai tik prasidėjo kanalo kasimo darbai, ne kartą matė jaunąjį inžinierių išeinant iš jo sodybos, kai jis pats dirbdavo toli laukuose ar miške. Atsiminė Kristiną pirkus pavasarį tris brangias suknias, dvejus batus, šilkinę skarelę. Ji dažnai pėsčia ėjo į bažnyčią, nors Beniulis visuomet jai siūlydavo geriausią vienkinkį vežimą.

Juo ilgiau jis mąstė, juo piktesnės mintys veržėsi jo galvon, juo stipresniais smūgiais mušė kraujas galvon. Įšėlęs jis priėjo prie veidrodžio ir jame pamatė plačią nosį, storas lūpas ir tankius aukštyn verčiamus plaukus. Tuo pat metu jam pasivaideno šviesus ir beveik mergiškas Mamerto veidas. „Tik tas velnias jai galvą apsuko!“, kone balsu riktelėjo Beniulis ir neapsikęsdamas spyrė į duris po kojų pasitaikiusius žmonos batus.

Kristina nubudo ir atsisuko vyro pusėn.

— Tu jau atsikėlęs? — ištarė ji mieguistai ir, numesdama antklodę nuo savęs, pridėjo: — O tikrai! Jau visai šviesu!

Beniulis nusisuko lango pusėn, negalėdamas pakęsti, kaip ji rengsis. Jos balsas jam pasirodė netikras, dirbtinis. Jis įbedė akis į audros išguldytus vasarojaus laukus, ir tai dar labiau erzino jį.

— O, aš pamiršau taukus pusryčiams! — jis išgirdo skubius žmonos žodžius. — Reikia Anelę žadinti.

Bet ir dabar jis neatsigręžė. Žiūrėdamas tolyn į laukus, jis girdėjo, kaip ji atsikėlė iš lovos, susiieškojo kambary išspardytus batus, užsivilko suknelę ir pradėjo šukuotis plaukus. „Kodėl ji neklausia, kam jos batai išspardyti?“ niršo Beniulis.

Ilgiau neiškentė. Sugniaužtais kumščiais jis greit atsigręžė žmonos pusėn ir piktai suriko:

— Kur tu šiąnakt buvai?

Kristina nuleido rankas nuo šukuojamų plaukų ir nustebusi pažvelgė vyrui į akis.

— Aš klausiu, kur tu šiąnakt buvai! Girdi? — vėl riktelėjo Beniulis, nesulaukdamas jos atsakymo.

Beniulis pastebėjo, kaip išbalo jos veidas. Ji žengė žingsnį nuo veidrodžio, neišleisdama vyro iš akių, apkabino drebančiais pirštais lovos kraštą ir susmuko joje. Beniulis pajuto saldų pasitenkinimą tuo be žadžiu kankinimu, tuo staigiu ir netikėtu klausimu, į kurį Kristina, bent jam taip atrodė, nerado jokio atsakymo.

— Ar tu man atsakysi, ar ne? — dar garsiau suriko jis, trenkdamas kumščia stalan.

— Aš nesuprantu, Albinai, kas su tavim atsitiko? — po kurio laiko jis išgirdo ramų žmonos balsą. — Ką tu dabar išsigalvoji? Dėl Dievo meilės! Tu visą vasarą kaip nesavas!.. Aš niekur šiąnakt nebuvau...

Jaunasis Beniulis apstulbo vietoje, klausydamasis šių ramių žmonos žodžių. Jis priėjo dar arčiau Kristinos ir, išvertęs akis, kumščia grąsindamas, pradėjo rėkti:

— Tu niekur nebuvai? Ar tu pašėlai! Kaip tu drįsti šitaip meluoti! — ir jis tėškė žmonai ant kelių gėlėtos suknelės diržėlį.

Nustebusi Kristina paėmė jį.

— Ką tai turi reikšti? — pyktelėjusi paklausė ji.

— Tu dar drįsti klausti, ką tai turi reikšti! Gėdykis nors kiek šitaip savo vyrui meluoti į akis! Parodyk man šitą suknią! Juk tu ją šįmet pirkai? Ar ne? O gal, sakysi, tu tokios suknios visai neturi! Gal nieko apie ją nežinai?

Kristina susijaudinusi ir vis dar nesuprasdama jo įšėlimo priežasties neramiai glamžė rankoje jai vyro ant kelių numestą diržėlį.

— Albinai, tu turi karščio... Tu sergi! — pasakė ji, pasikeldama nuo lovos ir imdama jo ranką.

— Nelįsk prie manęs! — suriko jis, trenkdamas kumščia žmonai per ranką. — Parodyk man suknią! Girdi tu!

Niekada ji dar nebuvo mačiusi taip įšėlusio vyro ir tuoj suprato, kad jos žodžiai negali pagelbėti. Tylėdama priėjo prie spintos ir atidarė jos plačias duris. Ji iškart ištiesė ranką dešinėn, kur jos drabužiai kabėdavo, tikėdamasi silpnoje ryto šviesoje pirštais aklai apčiuopsianti švelnią jos medžiagą. Tačiau, iškart nepataikiusi, ji dar labiau atidarė spintos duris ir abiem rankom pradėjo versti drabužius čia kairėn, čia dešinėn. Juo ilgiau ji gaišo, spintoje ieškodama suknios, juo neramiau daužėsi jos širdis krūtinėje. Pyktelėjusi pagaliau ji pasilenkė žemyn, ieškodama jos, kur nors nupuolusios spintos apačioje. Kai nė ten nerado, nustebusi uždarė spintos duris, permetė akimis visą kambarį ir, čia niekur moteriško drabužio nepastebėjusi, žvilgterėjo į vyrą.

— Spintoj nėra. Bet aš prisimenu: dar vakar mačiau dešinėj, pačiam kampe...

— O, taip, vakar, aš manau! Bet ji šiąnakt dingo! Tavo geriausia suknia šiąnakt prapuolė! Na, ką tu dabar sakysi!

— Aš nesuprantu, ko tu šaipais? Ko tu nori iš manęs? — susinervinusi priešinos Kristina.

— Ko aš noriu? Aš nieko iš tavęs nenoriu !Parodyk man suknią, tada pakalbėsim!

— Ką aš tau parodysiu, kad jos nėra. Tu pats ją kur nors nukišai! Jei tu nenori su manim kaip žmogus kalbėti — eik nuo mano galvos!

Ji užsimetė ant pečių švarkelį ir žengė durų link. Staiga Beniulis prišokęs pasuko raktą spynoje ,ištraukė jį laukan ir pats užstojo jas savo plačiais pečiais.—

— Niekur neišeisi, kol neparodysi suknios!

Kristinos skruostai paraudo. Drebančiomis rankomis ir praviromis iš nustebimo ir išgąsčio lūpomis ji žengė keletą žingsnių atgal, lyg ją kas jėga būtų norėjęs užgauti. Pirmą kartą vyras pavartojo jai prievartą. Ji to nesitikėjo ir nelaukė. Ligi šiol savo šeimoje ji buvo valdovė, kurios norus ir įsakymus tiek vyras, tiek visa šeimyna vykdė be jokių prieštaravimų ir ginčų. Ji pasitikėjo savo grožiu, kuris jai teikė šią galybę Beniulių šeimoje, ji pasitikėjo savo išmintimi ir ištikimybe šeimai, kurie privertė kitus paklusti, dar daugiau — ji pasitikėjo savo dideliu kraičiu, kurį ji čia pinigais, gyvuliais ir inventorium atsivežė ir kuris ją materialiai prilygino vyrui. Tad šitaip neteisingai ir be pagrindo vyro užgauta ne tik žodžiais, bet ir veiksmu, tylėdama Kristina nusigręžė nuo jo, pamažu prisiartino prie lango ir po ilgesnės pertraukos atsakė:

— Kaip tau patinka! Gali visą dieną čia sėdėti, bet mane išleisk namo! Užtenka man tavo kvailysčių!

Jaunasis Beniulis kaip žaibas šoko prie jos.

— Jei tu tokia šventa ir apie suknią nieko nežinai, tai gal pasakysi, ką tu vakar prieš audrą veikei svirne?

Kristina stovėjo prie lango ir į vyro klausimą nieko neatsakė. Beniulis, nesulaukdamas atsakymo, dar arčiau prišoko prie jos ir šaukė:

— Po šimts perkūnų! Kalbėk! *Ginkis!* Meluok! Gal teisinsies ir *svirne* nebuvusi? Tai kaip raktai tavo *švarko kišenėj* atsidūrė? Na, sakyk? Ar *žado* netekai?

Jaunoji Beniulienė dar labiau nusigręžė nuo jo ir, vyrui žengus žingsnį atgal, pamažu priėjo prie lovos tylėdama ir puolė jon, akis užsidengusi ranka. Ji verkė tyliai, ir Beniulis negirdėjo jos kūkčiojimo. Tik jos pečiai pamažu drebėjo.

Jis tylėjo, nežinodamas, ką sakyti. Pirmą kartą jis matė žmona savo namuose verkiant. Jam tapo koktu. Pagriebęs nuo kablio švarką, atsirakino duris ir, nė žodžio daugiau netaręs žmonai, išėjo lauk. Jam dabar pasirodė, kad jis buvo neteisingas ir perdaug žiaurus jai. Baimė, kad ji iš tik rųjų gali grįžti į tėvų namus, Beniulį privertė nusileisti ir visą istoriją su suknia atidėti vėlesniam laikui.

(Bus daugiau).

Europos Lietuvių Kronika

LONDONAS

PREL. J. BALKŪNAS EUROPOJE

Š. m. rugpiūčio 18-19 d.d. į Londoną atvyksta žinomas Amerikos lietuvių veikėjas, Pasaulio Lietuvių Seimo organizacinio komiteto pirmininkas ir Tautos Fondo Valdybos pirmininkas prel. Jonas Balkūnas.

Prieš grįždamas į New Yorką, prel. J. Balkūnas aplankys Europos kontinentą.

MIRĖ INŽ. A. FUNKAS

Rugpiūčio 5 d., 11 val. 45 min., mirė Pinnebergo Lietuvių Bendruomenės Pirmininkas Inž. A. Funkas ir rugpiūčio 9 d. palaidotas Pinnebergo kapinėse.

M. Berentienė

LIETUVIS LAIMĖJO MASKVOJE

Per komunistinio jaunimo festivalį Maskvoje suruoštoje sporto olimpijadoje lietuvis bėgikas Jonas Pipynė laimėjo pirmąją vietą 1500 metrų bėgimo rungtynėse, nubėgęs tą atstumą per 3 min. 41,3 sek. ir tuo būdu laimėjęs naują Sov. Sąjungos rekordą. Manoma, kad Pipynė bus įjungtas į sovietų sportininkų ekipą, kuri šio mėnesio pabaigoje atvyksta į Londoną ir dalyvaus Anglijos—Rusijos lengvaatletų varžybose White City.

ŠAUNI PAGALBA ARTIMUI

Didž. Britanijoje gyvenąs lietuvis F. Kupsys sumokėjo trijų metų „Europos Lietuvio" prenumeratą už Vokietijoje gyvenantį sergantį savo tautietį.

IŠ LIETUVIŲ NAMŲ B-VĖS VEIKLOS

Naujoji LNB Valdyba, kurią sudaro M. Bajorinas, R. Baublys, J. Bendorius, T. Vidugiris ir A. Adomonis, turėjo du posėdžius ir padarė eilę nutarimų, liečiančių Bendrovės veiklą.

Pragyvenimui pabrangus, buvo pakeltos maisto ir nuomos kainos Lietuvių Namuose nuo liepos 28 d. Buvęs Rago baras išnuomotas kitam asmeniui už 400 svarų per metus (ligšiolinis jo nuomininkas išėjo). Du kambariai prie įėjimo, kur buvo anksčiau mūsų raštinė, išnuomoti vienai biznio firmai už 260 svarų per metus. Šiuo metu visi kambariai Lietuvių Namuose yra užimti. Naujai įsigytame name šalia Lietuvių Namų irgi visi kambariai yra išnuomoti. Ten imama po 10 šil. už naktį nuomos, arba 15 šil. su pusryčiais.

V. Dargiui išvykus iš Anglijos, buvo padaryti reikalingi personaliniai pakeitimai. Lietuvių Namų Klubo sekretorium paskirtas K. Mąkūnas. S. Bosikis paskirtas techniniu spaustuvės vedėju. Nidos Knygų Klubo, laikraščio ir bendra spaustuvės priežiūra pavesta K. Barėnui.

Nidos spaustuvė turi visas galimybes plėstis ,jei ji turėtų didesnes patalpas. Nutarta ieškoti kitų patalpų, nebūtinai arti Lietuvių Namų, nes čia yra sunkiau surasti tokios rūšies patalpas. Taipgi reikalinga įsigyti kita spausdinimo mašina, kuriai dabartinėse patalpose nėra vietos.

Lietuvių Sodyba šį sezoną yra visą laiką užimta. Dvigubų kambarių laisvų yra tik rugsėjo mėn. Ir šiais metais ten virėjauja nuolatinis Lietuvių Namų virėjas S. Skibiniauskas. Sezoninių tarnautojų reikalas Sodyboje iki šiol buvo ypač sunkus. Asmenys nenori mesti gero darbo kitur, kad gautų darbo tik keliems mėnesiams Sodyboje. Šis reikalas žymiai palengvėjo, persikėlus Lūžų šeimai į Sodybą. Sodybos vedėju yra J. Lūža, padėjėju — A. Žukauskas, o valgyklos šeimininkė — E. Lūžienė. Šiais metais Sodyba ne tik pati apsirūpina savomis daržovėmis, bet jų atsiunčia dar ir į Lietuvių Namus.

LN B-vės Valdyba nutarė kuo glaudžiau bendradarbiauti su DBLS Taryba, kuriai paskutinis DBLS suvažiavimas pavedė priežiūrėti LNB veiklą.

SVEIKINIMAI IŠ DŽIAMBORĖS

Skautiškosios Džiamborės metu Lietuvių Skautų Reprezentacinis Vienetas neužmiršo „Europos Lietuvio" ir jo skaitytojų. Štai vienas pirmųjų pasigarsinimų, kurį pasirašė V. Fidleris, A. Banionis, kun. V. Šarka ir J. Bružinskas:

„Sveikiname „Europos Lietuvį" iš Pasaulinės Jamboree ir maloniai pranešame visiems tautiečiams, kad iki šiol mums pavyko daugeliu atvejų gražiai pasireikšti, atstovaujant Lietuvą 35.000 skautiškoje šeimoje".

Kitame laiškutyje, rašytame jau stovyklai baigiantis, lietuvių vieneto vadovas inž. V. Fidleris rašo:

„Mūsų visų viltys ir pastangos nenuėjo veltui, ir Lietuvos vėliava plevėsuoja aukštai laisvųjų tautų tarpe, mūsų skautai savo darbais rodo mūsų pasiryžimą nenuilstamai dirbti ir kovoti už tautos laisvę. Jų yra skleidžiamas garsas apie tautos kančias ir viltį geresnio rytojaus".

STASIO BUTKAUS ĮSTOJIMAS Į SAVANORIUS

„Eur. Lietuvis" yra gavęs ištrauką iš žurnalisto savanorio kūrėjo ir Vyties Kryžiaus kavalieriaus Stasio Butkaus knygos „Vyrai Gedimino kalne". Ištraukoje rašoma apie pačias pirmąsias savanorių dienas Vilniuje.

LVS „Ramovė" Manchesterio skyrius savo gerb. narį p. Alfonsą JALOVECKĄ ir Miss Teresa IZZO, sukūrusius šeimos židinį, sveikina ir linki saulėto gyvenimo.

Skyriaus Valdyba ir nariai

POETAS JUOZAS MIKUCKIS PASIŽADĖJO TALKININKAUTI

Dabar Amerikoje gyvenąs vyresniosios kartos poetas Juozas Mikuckis taip pat yra pažadėjęs talkos „Eur. Lietuviui". J. Mikuckis nepriklausomybės kūrimo metu yra ėjęs įvairias atsakingas pareigas krašte, todėl tikimės galėsią savo skaitytojams suteikti malonumo paskaityti dabar jo atsiminimų.

GEN. V. GRIGALIŪNO-GLOVACKIO ATSIMINIMAI

Generolas Vincas Grigaliūnas-Glovackis yra parašęs didžiulę savo atsiminimų knygą. Šiuo metu knyga ruošiama spaudai ir tariamasi dėl jos išleidimo. Kadangi gen. V. Grigaliūnas-Glovackis nepriklausomybės metais yra buvusi tokia figūra, dėl kurios darbų ir žygių ne visi būna vienodos nuomonės, tai tikimasi, kad pasirodę atsiminimai sukels dar didesnio visų susidomėjimo, negu gen. St. Raštikio knyga.

Greičiausia, kad knyga bus išleista Didž. Britanijoje.

„Europos Lietuvis" yra gavęs teisę pats pirmasis pasinaudoti dar nespausdintos knygos ištraukomis.

TAIKA Į SLĖNĮ JAU NUĖJO

Nidos Knygų Klubas savo nariams jau išsiuntinėja naujausiąjį leidinį — Irenos Joerg romaną „Taika ateina į slėnį".

Sekantis leidinys bus lietuvių literatūros skaitymų knyga „Sauja derliaus". Šią knygą sumanė DBLS Dešimtmečio Minėjimo Komisija, o išleisti pasiėmė Nidos Knygų Klubas. Knyga bus stora (daugiau kaip 500 psl.) ir kaštuos dvigubai tiek kaip eilinis leidinys. Dėl jos storumo ir dėl to, kad ją gal dažniau teks paskaityti, negu romaną ar novelių rinkinį, tai su dabartiniu leidiniu išsiuntinėjamas lapelis, kuriame nariai prašomi iš anksto pasisakyti, ar jie tą didžiulę knygą norėtų gauti įrištą, ar neįrištą.

„Aušros" leidykla greit išleis St. Butkaus atsiminimus

„Aušros" leidykla Memmingene jau atidavė spausdinti žurn. savanorio-kūrėjo St. Butkaus atsiminimus iš kovų dėl Lietuvos Nepriklausomybės „Vyrai Gedimino kalne". Knyga bus išleista kietais viršeliais, su meniniu aplanku, bus apie 200 pusl. ir Anglijoje kaštuos 15 šil. Užsisakyti galima iš anksto šiuo adresu: „Aušra", 13b/Memmingen, Postfach 201. W. Germany.

APIE 50 STUDENTŲ

Vakarų Vokietijos universitetuose studijuoja apie 50 lietuvių. Dalis jų yra atvykę studijuoti iš Amerikos.

JUOZAS PRONSKUS — AKLASMATĖ PASIŽADĖJO TALKININKAUTI

Iš Kanados tolimosios šiaurės atsiliepė rašytojas ir žurnalistas J. Pronskus (kadaise leidęs feljetonus, pasirašytus Aklasmatė slapyvardžiu). Jis pasižadėjo savo raštais patalkinti „Europos Lietuviui".

STASIO BUTKAUS KNYGA

Savanorio kūrėjo Stasio Butkaus knyga „Vyrai Gedimino kalne" spausdinama Vokietijoje ir žada pasirodyti šįmet prieš kariuomenės šventę. S. Butkus, ilgametis „Karia" ir kitų laikraščių redaktorius, dabar gyvena Amerikoje ir vėl yra vienas iš ten išeinančio „Kario" redaktorių.

STOKE-ON-TRENT

DBLS Stoke-on-Trent skyrius, prisilaikydamas įsigyvenusio papročio, atliko ir šiemet visuotinę sueigą.

Liepos 13 d. visuotiniame susirinkime buvo išklausytas suvažiaviman siųstojo atstovo pranešimas. Atstovas P. Dudėnas smulkiai ir nuosekliai paaiškino Sąjungos atliktus darbus, jos dabartinius sunkumus ir kaip svarbu yra vieningai remti Sąjungos darbą. Visos kalbos ir kiršinimai prieš Sąjungą, atrodo, neturi rimto pagrindo, o tik rodo lietuviams įprastą nerimtą ginčų ir intrigų pamėgimą.

Skyr. pirm. V. Andrušk evičius padarė pranešimą apie skyriaus veiklą metų bėgyje. Ta proga priminė, kad kai kurie skyriaus nariai be rimtos priežasties ir neapgalvotai nori išstoti iš Sąjungos narių tarpo.

Skyriaus valdyba buvo vienbalsiai perrinkta kitiems metams, taigi skyr. valdyboje liko: P. Dudėnas, E. Grolys ir V. Andrušk evičius. Revizijos komisijoje — J. Rentelis ir A. Kalusevičius.

Nuspręsta suruošti ekskursiją į pasaulinę skautų Džiamborę ir paminėti Tautos šventę rugsėjo mėn. 7 d. Palengvinti skyr. valdybai organizuoti iškylas ir pramogas, nariams pritariant, buvo kooptuotas energingas pramogų mėgėjas Vl. Karobas.

Šitaip persitvarkęs ir iš naujo pasiryžęs, skyrius pasiruošė žengti į sekančius savo darbo metus.

V.A.

COVENTRY

Muzika

Visoms kolonijoms Anglijoje jau gerai žinomas Coventrio lietuvių džiazbandas šiuo metu kiek persitvarkė. Pasitraukus iš jo p. Ripkevičiui, prisidėjo naujų muzikantų, ir dabar jo vadovybę perėmė Jonas Starkevičius. Šis orkestras gražiai rekomenduojasi ne tik per mūsų subuvimus ir švenčių minėjimus, bet taip pat yra kviečiamas ir kitataučių. Tai yra nuopelnas tų lietuvių muzikantų, kurie turi pakankamai kantrybės ir kultūringu būdu garsina mūsų visų vardą.

Dainos be galo

Reikia pastebėti, kad coventriečiai lietuviai silpni dainuoti. Negalima pasakyti, kad jie nepadainuotų. Nekurie dainuoja ir gana dažnai, tik visa bėda, kad jų balsų niekas nenori klausytis. Neklauso ne dėl to, kad jie dainuoja restorane „Bass", pas Džiaką, vadinamajame Lietuvių klube, kur pro atdarą langą jų balsai liejasi ir atsimuša į už sienos esančią kapinių tylą, bet dėl to, kad nėra kam vadovauti, subūti, pamokyti apvaldytl savo balsus. O apmokius būtų ir jiems naudos ir publikai malonu pasiklausyti.

Atostogos

Atostogų metu kiekvienas iš mūsų turime daug gražaus laiko, bet jį sunaudojame ne visi vienodai naudingai. Štai vienas, pvz., jau pirmąją atostogų savaitę vis per tuos malonius nugėrimus ėmė ir pateko į nemalonę, ir dėl to jam atostogos buvo pratęstos dar vienam mėnesiui.

Širmonėlis

VALANDĖLĖ LIETUVOJE

ĮSPŪDŽIAI IŠ SKAUTIŠKOSIOS DŽIAMBORĖS

Patenku į naujausią Anglijos miestą — palapinių miestą, kuris turi savo valdžią, ligoninę, policiją, parduotuves ir net savo spaudą; miestą, kuriame išsitenka drauge didžiausias mišinys veido spalvų, tautybių ir tikybų. O vis dėlto, nežiūrint tų didelių skirtumų, to laikinojo miesto 35.000 gyventojų vienas kitą vadina ir laiko broliu. Tas trumpalaikis naujasis Anglijos miestas — Pasaulio Skautų Jambore.

Einu ieškoti brolių lietuvių. Susirasti 30 mūsų atstovų toje minioje būtų sunku, jeigu ne mūsų graži tautinė vėliava, kurios ryškios spalvos toje 80 tautų ir vėliavų maišatyje yra didysis kelrodis: — čia stovyklauja LIETUVA!

Paskubinu žingsnius ir su malonia šilima širdyje peržengiu įdomius vartus, ant kurių yra ryškus parašas — Lithuania.

Įžengiu į vidų ir tikrai pasijuntu mažytėj, bet mieloj Lietuvoj.

Dešinėj prie vartų gražus rūpintojėlis rymo, kairėje skautiškas stalas (iškastas žemėje), kurio viduryje yra didžiulė ir labai meniškai padaryta Vytis, o prieš stalą lentynose po stiklu lietuviškų pašto ženklų rinkinys, labai skoningai papuoštas mūsų gamtovaizdžių nuotraukomis ir paveikslais (pašto ženklų rinkinys yra p. Tamašausko).

Dešiniau — palapinė, kurioje suorganizuota paroda, vaizduojanti Lietuvos skautų gyvenimą laisvojoje Lietuvoje. Kartu čia išdėstyta meniniai rankdarbiai ir nuotraukos. Parodoje ant stalo svečių parašų knyga.

Stovykla švarutėlė, dėl to kiekvieno praeivio dėmesį net nenoromis patraukia. Užtat čia ir pilna svečių!..

Mane lydėjo laimė. Tą dieną lietuvių stovykloje vyko nepaprastos iškilmės, kurių metu Lichtenšteino princas Emanuelis už ypatingus Lietuvos skautams nuopelnus buvo apdovanotas aukščiausiu Lietuvos Skautų Brolijos — Geležinio Vilko — ordinu.

Stovyklos viršininkui broliui Bružinskui komanduojant, prieš išrikiuotus skautus, įnešama tautinė vėliava. Lydimas savo užsienių reikalų ministerio ir brolio Fidlerio, prieš vėliavą atsistoja princas Emanuelis. Trumpas brolio Fidlerio žodis, o po to, skautams gerbiant saliutu, princui prisegamas ordinas. Didelis susikaupimas. Tyla. Tik filmavimo aparatai ir foto kameros čiauška (o jų begalės). Kažkas įspūdinga, gražu.

Pagerbta!..

Nuoširdus princo žodis už jam suteiktą garbę. Pagerbus išnešamąją vėliavą, po minutės princas Emanuelis jau mūsų skautų tarpe. Vėl foto aparatai, šypsenos, rankų paspaudimai. Oficialioji iškilmių dalis baigta. Toliau vyksta svečiams pagerbti ar batėlė, kurioje be princo Emanuelio, daly vauja dar Estijos ministeris p. Torma, Latvijos ministeris p. Zarinš su ponia, DBLS pirmininkas Bajorinas, didelis lietuvių skautų bičiulis p. Hutchison (apdovanotas Liet. Skautų Brolijos Padėkos ordinu) ir daug kitų svečių.

Arbatėlės metu aukštuosius svečius ir visą minią žiūrovų, gulte užgulusių mažytę Lietuvą, muzika ir mūsų dainomis palinksmino lietuvių orkestras ir dainininkai. Pasirodyta nuoširdžiai ir puikiai!

Bet mūsų skautai ne tik dainomis ir parodėlėmis atstovauja neprikl. Lietuvai. Pvz., brolis Banionis ,kuris savo lėšomis yra atvykęs iš Amerikos, yra atsivežęs savo paties redaguotą, anglų kalba išleistą leidinį „White Badge". Tas leidinys nemokamai dalijamas lietuvių stovyklą aplankantiems svečiams. Leidinyje be Lietuvos skautų istorijos ir skautų veiklos tremtyje, raštu ir iliustracijomis atžymėta rusų okupacija ir teroras.

Stovyklos proga broliams Fidleriui ir Banioniui buvo progos skaityti per radiją prancūzų ir anglų kalbomis paskaitėlės apie Lietuvą. Skautams taip pat per radiją buvo duota proga sudainuoti tris dainas.

Pasikalbėjęs su mūsų stovyklos valdžia, patyriau, kad visos stovyklos vadovybė mūsų skautus traktuoja labai gerai ir visad ir visur galima justi jų užuojautą mūsų tėvynės reikalams.

Tos kelios valandos prabėgo kaip minutės. Turėjau sakyti sudie ir tikrai nuoširdų ačiū tiems jauniems, bet tikriems mūsų tėvynės reprezentantams, kurių širdyse ir darbuose atsispindi mūsų atgimimo ateitis ir viltis. Sėkmės ir ištvermės jiems!

J. K.

(E) **Vyriškas vasarines skrybėles** pradėjo gaminti Šiaulių Verpsto fabrikas, pranešė Vilniaus radijas. Visi pagrindiniai skrybėlių siuvmo ir presavimo procesai esą mechanizuoti. Tam tikslui buvo gauta 10 specialių mašinų. Iki metų galo numatoma pagaminti 10.000 skrybėlių.

Dr. med. vet. A. Kušlys

APIE GYVULIŲ DOMESTIKACIJĄ IR KELIAS BENDRAS ŽMONIŲ IR GYVULIŲ LIGAS

Ne vien tuberkulozė piauna pasaulį

Bene daugiausiai žmonijai nuostolių atnešusi liga yra tuberkulozė. Ja suserga, kaip žinoma, žmogus, visi naminiai gyvuliai ir paukščiai. Ši liga nuo seno vadinama plaučių džiova. Egipto mumijos ir senovė graikų ir romėnų raštai rodo, kad ši liga jau žiloje senovėje buvo didelė žmonijos nelaimė.

Gyvulių tuberkulozės, ypač plaučių, pleuros ir pilvo plėvės tuberkulozė, jau seniai domino medicinos mokslo žmones. 1865 m. Villemin bandymais įrodė, kad ši liga yra pernešama nuo žmogaus gyvuliui ir nuo vieno gyvulio kitam. 1882 m. Robert Koch atrado tuberkulozės bakterijas ir įrodė, kad jos yra šios ligos sukėlėjos. Tuberkulozės bakterijų yra pažįstami keli tipai. Žmonėse dažniausiai pasitaiko typus humanus, galvijų tarpe typus bovinus, paukščiuose typus avium arba gallinarum ir šaltakraujuose, kaip žuvyse, reptilijose — typus poikylotermorum. Griežtos ribos tarp šių tipų negalima pravesti, nes sąlygoms keičiantis ir bakterijos gali pakeisti savo biologines savybes. Pvz., žmogus gali lengvai užsikrėsti galvijų tuberkuloze — typus bovinus, ir atvirkščiai. Šveicarijoje tarp visų tuberkuloze sergančiųjų žmonių per 10 procentų yra užsikrėtusių typus bovinus, taigi galvijų tuberkuloze.

Tuberkulozės bakterijos dažniausiai patenka į organizmą įkvėpuojant, bet dažnai ir per virškinimo aparatą (pvz., su pienu). Intrauterinio užkrėtimo atveju kraujo indai tarnauja bakterijoms kaip infekcijos kelias iš motinos į gemalinį (foetalinį) organizmą.

Šalia dažniausios plaučių tuberkulozės formos, tuberkuloze gali susirgti ir visi kiti organai. Galvijų tuberkulozė dažniausiai lokalizuojasi plaučiuose, pilvo plėvėj, žarnose, gimdoj ir tešmenyje. Bakterijos būna iš organizmo išskiriamos su sekrėtais arba su ekskrementais į išorę, iš kur vėl gali užsikrėsti kiti individai. Žmogui pirmoje vietoje yra pavojingiausias typus humanus, antroje vietoje typus bovinus. Paukščių tuberkulozė žmogui yra retenybė. Karvės, sergančios tuberkuloze ,gali su pienu išskirti tuberkulozės bakterijas. Geriant tokį tuberkulozės bakterijomis užkrėstą pieną ir valgant sviestą, ypač vaikų amžiuje, lengvai galima užsikrėsti tuberkuloze. Daug mažiau pavojinga yra valgyti žalią mėsą, nes tuberkulozės bakterijos mėsoje užtinkamos tik retais atvejais. Yra žinomi atvejai, kad darant operacijas, gyvulius skerdžiant, arba darant skrodimus žmogus gali užsikrėsti net per labai mažas ant rankų esančias žaizdeles.

Kova prieš tuberkulozę turi koncentruotis pravedant griežtas higienos priemones. Sergančius gyvulius svarbu laiku pažinti, o atvira tuberkuloze sergančius tuojau išskirti. Kova prieš gyvulių tuberkulozę didele dalimi yra kova prieš žmonių tuberkulozę.

Ūkiniu atžvilgiu labai svarbi liga yra galvijų epidemiškas Abortas, arba Abortus Bang'o liga. Bang ir Stribolt 1896 metais surado bakterijas ,kurios yra epidemiško aborto priežastis. Bango bakterijos yra dažniausiai galvijų aborto priežastis. Bakterijos, patekusios su pašaru ar vandeniu į organizmą, kraujo keliu būna nunešamos į gimdą ir čia sukelia uždegimą. To pasėkoje gemalas miršta ir būna abortuojamas.

Abortus Bangui išsiplatinus, žemės ūkis turi didelių nuostolių. Pirmiausia sumažėja prieauglis, paskui aborto pasėkoje karvės dažnai serga aborto palydimomis ligomis: nuovalo pasilikimu, gimdos uždegimu (Metritis), mažėja pieno kiekis, karvės liesėja, seka nevaisingumas ir t.t.

Abortus bango liga dažnai užsikrečia ir žmonės. Dažniausiai infekcija gaunama nuo galvijų, rečiau nuo kiaulių, avių ir ožkų. Infekcija įvyksta dažniausiai per odoje esančias mažas žaizdeles, geriant užkrėstą nepasterizuotą pieną, valgant sviestą, grietinę ir t.t. Ypač pavojuje užsikrėsti yra asmenys, kurie turi ryšių su sergančiais gyvuliais: vet. gydytojai, ūkininkai, bet taip pat ir visi tokių sergančių karvių pieno vartotojai.

Kova su Abortu Bang nėra lengva. Būtina griežta higiena, tvartų dezinfekcija, sergančių gyvulių separavimas nuo sveikųjų. Tik tada jaunų galvijų profilaktinis skiepijimas (Buck 19) gali atnešti naudos.

Galvijai kartais būna paratyphus ir bakterijų coli nešiotojai, patys šiomis ligomis nesusirgdami. Žmogus tačiau, patekęs į kontaktą su šiomis bakterijomis, ypač jeigu valgomieji produktai būna užkrėsti, gali užsikrėsti paratyphu ir coli bakterijomis ir sunkiai susirgti.

Per pieną gali būti išplatintos šiltinės ir skarlatinos epidemijos. Bet tokį pieną paprastai užkrečia pieninės personalas, kurie ir yra šių bakterijų nešiotojas.

Iš bakterijų, rikecijų ir parazitų, kurie sukelia bendras tiek gyvulių, tiek žmonių ligas, paminėtina dar šios ligos: stabas (Tetanus), Q—Fieber (liga sukeliama rikecijų, panašių į šiltinės sukėlėjus), niežai ir t. t.

Iš šitos apžvalgos matyt, kokią didelę reikšmę turi gyvuliai žmonijos gerovės augimui. Ta gyvulių reikšmė buvo žmogaus suprasta jau žiloje senovėje. To supratimo išraišką rodo gyvulių kultas. Gyvulių panaudojimas kaipo darbo jėgos ir maisto tiekėjų įgalino žmogų pakelti savo gerovę.

Žmogaus ligų pažinimas ir kova prieš jas didele dalimi buvo paskatinta gyvulių ligų pažinimo. Kaip klasiškas pavyzdys yra skiepijimas nuo raupų, kurių vakcinas pagamintas ant karvių.

Nuolatinis produkcijos gerinimas ir kėlimas ir ypač higienos atžvilgiu aukštos vertės gyvulių kilmės produktai yra būtini žmogaus gerovei ir sveikatai.

VOKIETIJA

Mirė M. Kizelavičius

Liepos 21 d. Neustadt-Holst. ligoninėje po sunkios ir ilgos ligos mirė Martynas Kizelavičius, gim. 1903 m. rugpiūčio 5 d. Alytuje, II Pasaulinio karo invalidas.

Kadangi a.a. M. Kizelavičius V. Vokietijoje neturėjo jokių giminių (prieš trejis metus Anglijoje mirė jo brolis), tai palaidojimu labai gražiai pasirūpino Neustadt stovykloje gyvenantieji lietuviai, nežiūrėdami nei tikybos, nei kitokių skirtumų.

Čia tenka gražiai padėkoti Neustadt-Holst. veikliai Moterų Draugijai ir Balfo šalpos komisijai, kurios labai daug prisidėjo prie a.a. M. Kizelavičiaus laidotuvių. Taipgi vokiečių R.K. kun. Smidtas atliko gražias apeigas, palydėdamas a.a. M. Kizelavičių į miesto kapines amžinam poilsiui.

RUGSĖJO 8 D. MINĖJIMAS

Tautos Šventės minėjimas įvyks rugsėjo 7 d., punktualiai 7.30 val. vak., Parapijos salėje. Programoje: paskaita, meninė dalis ir šokiai. Minėjimą rengia D. Britanijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba.

Padėka

Lietuvių Veteranų Sąjungai „Ramovė" Valdybai ir nariams už įteiktą dovaną mano vestuvių proga tariu nuoširdų ačiū.

A. Jaloveckas

SKELBIMAS

MAČIUSIEJI ĮSITIKINO

Kiekvienam, kuriam būtinybė verčia pasiųsti saviesiems siuntinius, pravartu būtų pamatyti PARODINĮ SANDĖLĮ, įsteigtą TAZAB Bendrovės 1, Ladbroke Gardens, London W.11, kur laisvai, patogiai ir be skubėjimo galima pasirinkti pagal skonį ir kišenę įvairias prekes. Prekių rūšys yra ypatingai geros, ir kainos, palyginus, neaukštos.

Tie, kurie yra aplankę, įsitikino, kad geriausiai, patogiausiai šiuos reikalus sutvarkyti arba asmeniškai atvykus pačiam sudaryti siuntinėlį, gi tie, kurie negali atvykti, gali lietuvių kalboje laišku išdėstyti savo pageidavimus. Rašyti arba atvykti 1, Ladbroke Gardens, London, W.11, Tazab B-vė, Lietuvių Skyrius.

Parodinis Sandėlis veikia šiokiadieniais nuo 10 iki 6 val., šeštadieniais nuo 10 iki 7 val. vakaro, gi sekmadieniais pagal susitarimą iš anksto.

Pageidaujantiems, siunčiama ne tik platūs lietuvių kalboje iliustruoti ir spalvuoti kainoraščiai, bet taip pat ir medžiagų pavyzdžiai.

Rašykite: **Tazab, 1, Ladbroke Gardens, London W.11.**

PAIEŠKOJIMAI

(S) MARGAITIS Kazimieras, sūnus Kazio, kilęs iš Žaliosios valsč., Vilkaviškio apskr., prašomas pats, ar apie jį žinantieji, atsiliepti šiuo adresu: J. Navickas, 26, Delauneys Rd., Crumpsall, Manchester 8.

Ieško sesuo iš Sibiro.

MAO TSE TUNG KALBA

Stasys Kuzminskas

Šių metų birželio mėn. Mao pasakė kalbą, kuri pagarsino jį iš naujo tiek rytų, tiek vakarų pasaulyje. Ta kalba vis tebesvarstoma, vis dar prisimenama; kai kurių ji net vertinama, kaip naujos komunizmo gadynės proklamacija.

Mao nekalbėjo kaip politikas, kurio kalba būtų susieta su bet kuriuo didesnės reikšmės politiniu įvykiu, kaip kad, pavyzdžiui, kalbėjo Chruščiovas po Stalino mirties arba Gomulka, nusikratęs rusų bolševikų okupacijos. Mao kalbėjo kaip mokslininkas, ilgesnį laiką stebėjęs politinio gyvenimo reiškinius, kaip filosofas, priėjęs tam tikrų išvadų ir tas išvadas suvedęs į vieną bendrą mintį, ir pagaliau kaip poetas (o gal ir kaip tautos dainius), pagražindamas savo kalbą sodais ir kvapniom gėlėm.

Mao kalba labai ilga, bet mintis yra tik viena. Liaudies masė negali ir neprivalo vienodai galvoti; vienodai galvojančioj liaudies masėj negali tarpti jokia, kad ir geriausia idėja; ilgainiui ji sunyks arba išsigims, visas jai skirtasis liaudies darbas bus bevaisis. Socialistinė Liaudies Respublika turi būti gražus sodas, kuriame žydi ne visos vienodos, bet šimtas įvairių gėlių. Žinoma, kad ir gražiausiame sode atsiranda nuodingų piktžolių ir gėlėms apsaugoti jos turi būti išrautos... Sodas laikas nuo laiko turi būti ravimas. Štai kokiais žodžiais ir palyginimais Mao puošia savo kalbą.

Toliau, detalizuodamas savo mintį, Mao sako ,kad socialistinėj bendruomenėj yra ir turi būti priešingumų. Bet tų priešingumų gali būti dvi rūšys: vieni pačios socialistinės liaudies tarpe, o kiti tarp pačios liaudies ir jos priešų. Pirmosios rūšies priešingumai turi būti skatinami, su antraisiais gi turi būti kovojama.

Sekdami Mao vingiuotus ir ilgus tuo reikalu išvedžiojimus, visai nelauktai prieiname vieną jo kalbos posmą, kuris turėjo nustebinti ir vakarus ir gal ypač rytus. Mao pasakė: „...mūsų krašte priešingumai tarp darbininkų klasės ir tautinės buržuazijos yra pačios liaudies priešingumai. Tačiau, jeigu tie priešingumai reiškia kovą tarp išnaudojančiojo ir išnaudojamojo, tai tokiu atveju vyksta kova tarp liaudies ir jos priešo. Bet, net tokiam tragiškam priešingumui esant, mūsų krašto sąlygomis jis gali būti išspręstas ir sutvarkytas taikingu būdu“...

Štai čia Mao tikrai skelbia naują komunizmo dogmą — buržuazija yra socialistinės bendruomenės narys, ji yra viena iš tų būtinų šimto gėlių liaudies sode, bet su sąlyga, kad toji buržuazija nebūtų liaudies išnaudotoja, o jos talkininkė.

Mao tad nesiūlo sugrūsti buržuaziją į gyvulinius vagonus, išvežti ir, kaip mėšlą, šakėmis iškrėsti į Kinijos jūrą.

Tačiau būtų labai klaidinga, jeigu iš to pasidarytume išvadą, kad Mao jau sensta, pasidarė sentimentalus ir minkštaširdis.

Mao nustato taisykles, pagal kurias būtų galima lengviau atskirti, kaip jis pats išskiria, piktžoles nuo kvapių gėlių. Socialistinės bendruomenės narys, atseit, kvapi gėlė, yra tas, kuris padeda tautą apjungti į vieną stiprų vienetą, kuris yra naudingas socializmo kūrybai, kuris padeda liaudies demokratinę diktatūrą stiprinti, demokratinį centralizmą ir komunistų partijos vadovybę ugdyti, ir pagaliau tas, kuris nekenkia tarptautinio socializmo ir taiką mylinčių pasaulio tautų solidarumui.

Štai koks turi būti tų šimto gėlių kvapas socialistiniame sode. Nors gėlės ir įvairios, bet kvapas, anot Mao sodininkystės plano, turi būti vienodas... arba bent gerai suderintas.

Taip patvarkęs savo sodą, Mao pasisako prieš partinį doktrinizmą. Jis sako: „...tai yra komunistinės partijos politika ir noras, kad šalia jos veiktų ir kitos demokratinės buržuazinės partijos, jeigu jos yra pasiruošusios savo įnašais padėti kurtis socialistinei valstybei... Ar tos partijos ilgai galės išsilaikyti, tai priklausys ne tik nuo komunistinės partijos noro, bet ir nuo to, kokį vaidmenį jos vaidins liaudies demokratinėj respublikoj ir kiek pasitikėjimo jos turės liaudyje“...

Čia Mao kalba nuskamba taip, tartum jis būtų plataus masto demokratas vakarie tiškąja prasme. Bet, pats pastatęs klausimą, kas turi teisę ir privalo spręsti, kuri yra kvapi gėlė ir kuri nuodinga piktžolė, Mao atsako: „...liaudies demokratinė diktatūra ir jos vadovybė“.

Mao tačiau jaučia, kaip ir mes, kad tie du žodžiai — „demokratinė diktatūra“ — ne tik nesiderina, bet ir prieštarauja vienas kitam. Jis skuba paaiškinti ir sako: „...mūsuose yra žmonių, kurie mano, kad Kinijos respublikoj yra mažiau laisvės, negu vakarų parlamentarinėse demokratijose, bet marksizmo nuostatas šiuo klausimu yra visai aiškus — demokratija ir laisvė nėra tikslas pats sau, bet tik priemonė liaudies materialinei buičiai pagerinti“.

Štai Mao kalbos svarbiausiųjų punktų santrauka. Kaip ją reiktų vertinti? Ar kaip eilinį propagandinį tuščiažodžiavimą, ar kaip komunistinės minties kūrėjo pasisakymą; ar tik kaip nepaklusnų liaudies smegenų skalavimą, ar kaip rimtą naujos minties plėtojimą?

Neabejotina, kad čia yra kažkas nauja. Komunistiniai diktatoriai pradeda jausti, kad kulkosvaidžių ir gyvulinių vagonų gadynė kažkaip turi būti baigta, kad jos nei tęsti, nei kartoti negalima, kad reikia ieškoti naujų formų diktatūrai išsilaikyti, kad reikia diktatūrą ir komunizmą liberalinti.

Bet kaip toli tas komunizmo liberalinimas turi ir gali eiti ir ar liberalinis komunizmas iš viso yra galimas, o jeigu liberalinimo vyksmas dėl tam tikrų priežasčių yra būtinas, tai kokios pasekmės gali būti iš to ateičiai — štai kokie kyla nepaprastos svarbos klausimai mūsų ir ateinančios kartos gadynei.

Iš ABN veiklos

— Šiomis dienomis Miunchene įvyko ABN Centrinio Komiteto posėdis, kuriam pirmininkavo lietuvių atstovas J.A. Gytis. Posėdyje pirm. J. Stetzko padarė ilgą pranešimą iš kelionės po Aziją ir Australiją. Pažymėtina, kad Australijoje lietuviai labai aktyviai dalyvauja antibolševikinėje veikloje.

— Gudų veikėjas ABN-e prof. Ostrovskis, gyv. Londone, šiomis dienomis išvyko kuriam laikui į JAV.

— Asian Peoples Anti-Communist League Republic of China išleido nemaža knygų apie antbolševikinę Kinijos kovą. Vienoje iš jų palankiai minimas J.A. Gyčio interview, tilpęs „Free China“ žurnale.

NAUJOS KNYGOS

J. Tininis — Sužadėtinė — 9/6.

V. Hugo — 5 tomai „Vargdienių“ — 5 sv. 13 šil. 8 penai.

A. Vienuolis — Viešnia iš šlaurės — 15 šilingų.

Vysk. V. Brizgys — Trisdešimt meilės žodžių — 11 šil. (gyvenimo temomis Kristaus dvasioje).

Norintieji gauti antrą tomą gen. St. Raštikio knygos, prašau rašyti „Dainorai“.

Prašoma atsiskaityti už XI tomą Liet. Enciklopedijos, taip pat kas dar neatsiskaitė už X tomą „L.E.“, be atskiro ragini mo prašau atsiskaityti.

Rašyti: DAINORA, **49, Thornton Ave, London, W.4.**

— Pietų Afrikos dabar valdančiosios partijos sluoksniuose keliama mintis duoti balsavimo teisę universitetus baigusiems afrikiečiams.

SIUNTINĖLIAI Į VISUS KRAŠTUS

SIUNČIA LIETUVIŲ BENDROVĖ

Įvairios medžiagos, avalynė, vaistai. Pigiausi ir geriausi maisto siuntinėliai galima išsiųsti į Lietuvą, Sibirą ir kitus kraštus tik per

BALTIC STORES

Z. JURAS

Pavyzdys: 5 sv. sviesto, 5 sv. taukų, 2 sv. šokolado, 1 sv. kavos, 2 sv. cukraus. 1 sv. kumpio.

Muitas, draudimas ir kitos išlaidos kainuoja **tiktai 9 svarai.**

Siuntinėlių pristatymas garantuotas! Prieš užsakydami palyginkite mūsų kainas su kitų firmų kainomis.

Rašyti arba teirautis šiuo adresu:

421, Hackney Rd., E. 2., Tel. SHO 8734.

146, Holland Park Ave, W. 11., Tel. PAR 2970.

148 Ridley Rd., E. 8., Tel. CLI 0572.

20, Ridley Rd., E. 8., Tel. CLI 3880.

187, Lewisham High Str., Tel. LEE 1042.

PROTO MANKŠTAI

IŠGARSĖJUSIOS PADĖKOS IR KEISTI NUSTEBIMAI

Kelias savaites paskaitęs p. Valterio išvedžiojimų apie sveikinimus ir pilkąsias mases, pajutau tokį seniai nebejaustą smegenų veiklumą ir dvasinę energiją, kad ir man kilo daugybė keistų minčių dėl įvairių mūsų gyvenimo reiškinių ir įpročių. Ne iškenčiu negriebęs plunksnos, — kažkokia žurnalistinė muza vis pristojusi ragina: „Rašyk, nepasiduok — dalyvauk protinėje mankštoje“. Mintis, kuri mane aplankė šituo neįprastu protinio atgimimo laikotarpiu, liečia padėkas. Savo spaudoje ir susirinkimuose mes mėgstame vieni kitiems padėkoti už atsilankymą į susirinkimą ar minėjimą, dėkojame už paaukotą šilingą, už arbatos ar sumuštinių pagaminimą. Tuo pačiu dažnai parodom, kokius reikalavimus mes vieni kitiems statome, išryškiname tuos darbus ir nuopelnus, kurie verti padėkos, ir tuos darbus, kurie atliktini savaime ir nereikalingi jokių padėkų. Gal mandagiai dėkoti yra ir gražu ir verta, tačiau esu skaitęs ir tokių padėkų, kaip „už atsilankymą į pamaldas“ ar „giedojimą šv. Mišių metu“ ir t.t. Tuos du mūsų gyvenimo aspektus ir noriu sugretinti. Lankytis bažnyčioje ir sekmadieniais išklausyti Mišių yra kataliko pareiga, lygiai kaip lankytis savo susirinkimuose ir dalyvauti lietuviškoje veikloje yra lietuvio pareiga. Kas nesilaiko savo religinių obligacijų, yra pavadinamas nepraktikuojančiu kataliku, o kas nesilaiko savo tautinių pareigų, tą galima būtų vadinti nepraktikuojančiu lietuviu. Niekad dar neteko girdėti, kad kunigas, baigęs pamokslą, atsisuktų į parapijiečius ir prabiltų: „Labai gražu ir malonu ,kad jūs šian dien čia taip gausiai atsilankėte ir savo gražiu giedojimu, karštomis maldomis ir suaukotais penais palaikėte mūsų tikėjimą. Dievo vardu jums nuoširdžiai reiškiu padėką“... Panašių tačiau padėkų galime išgirsti neviename lietuviškame susirinkime. Taigi ir noriu pasiūlyti, kad ateityje mes mažiau vieni kitiems dėkotume už savaime suprantamą pareigos atlikimą, o pataupytume padėkas tik pagerbti ypatingiems nuopelnams.

Kitas jau klausimas, bet irgi liečiąs mūsų vieni kitiems statomus reikalavimus tautinių pareigų atlikime, yra dažnai išreiškiamas spaudoje nusistebėjimas, kad tas ar kitas lietuvis moka kalbėti lietuviškai. Girdi, „Jonas Jonaitis išgyveno visą savo gyvenimą Čikagoje“, ar „Pranas Pranaitis mažytis su tėveliais atvyko į Glasgovą, o kaip dar gražiai jie kalba lietuviškai“. Te trūksta tik, kad sušuktume „Valio“, tokį nepaprastą tautiškumo rekordą sumušę. Nei anglai tokius klausimus pastebi, nei jais stebisi. Jei Indijoj ar Burmoj visą amžių išgyvenęs anglas dar susikalba angliškai, tai niekas jam už tai medalių nesagsto. Bet mes tokiuo jau stebimės ir krapštome galvas: „Matai, koks: dar lietuviškai neužmiršo“...

Br. Grigas

(E) **Lietuvoje buvo kitaip.** Tomis dienomis, kai Vakarų Vokietijoje buvo karščiai (iki 38 laispnių), Lietuvoje oras buvo apie 10 laispnių vėsesnis.

(E) **Ukmergėje statoma** viena didžiausiųjų Lietuvoje linų perdirbimo įmonių, mechaninė gamykla ir bendrabutis amatų mokyklos mokiniams. Miesto statybos tres tas stato rajone dar 23 kiaulides ir kitus pastatus.

VOKIETIJA

Iškyla į Švarcvaldą

Vasarį 16 Gimnazijos dvasios vadovai kun. Dr. Petraitis ir mok. Skerys suruošė bendrą ekskursiją su mokytojais ir mokiniais į Švarcvaldą. Iš viso dalyvavo 90 mokinių ir 13 suaugusių. Tą dieną oras buvo labai gražus, ir saulutė jau iš ryto šypsojosi gimnazijos kieme. Išvykome autostrada per Mannheimą ir Karlsruhe iki Rastatt. Iš čia autobusai pasuko į Švarcvaldą per Gernsbach ir pasiekė Švarcenbacho elektros stotį. Švarcenbacho tvenkinys yra ant kalno, 300 m. aukščiau kaip elektros stotis. Iš to tvenkinio vanduo leidžiamas vamzdžiais į slėnį, ir šitaip varomos turbinos. Viena turbina pagamina 30.000 PS (arklio jėgų), o turbinų yra trys. Nesant tvenkinyje pakankamai vandens, nakties metu jis vienu vamzdžiu pompuojamas aukštyn į ežerą.

Iš slėnio visi iškylos dalyviai pasuko į kalną, kur yra pats tvenkinys. Mokiniai turėjo progos pasiplaukioti laiveliais ir pasivaikščioti tvenkinio apylinkėse. Iš čia važiuota į Freudenstadt. Vienas autobusas pakeliui dar sustojo Bayersbronne.

Freudenstadte ekskursantai apžiūrėjo įdomią turgavietę, evangelikų ir katalikų bažnyčias ir kurhauzą. Seniausias pastatas Frendenstadte tai evangelikų bažnyčia, statyta 1608 m., tai gotų ir renesanso stilių mišinys. Ją statė meisteriai Elias Gunzenhaeuser iš Schorndorf ir Schickhardt. Bažnyčia pastatyta stačiu kampu iš dviejų patalpų (lotyniškai — iš dviejų navų). Pačiame patalpų susikirtime pastatytas altorius ir sakykla. Kai kunigas laiko pamokslą, tai mato abiejose pusėse susėdusius parapijiečius. Iki 20 amž. vyrai ir moterys pamaldų metu sėdėdavo atskirai, kas savo sparne (arba bažnyčios pusėj). Iš savo vietų jie matydavo kunigą sakykloje ar prie altoriaus, bet vieni kitų negalėdavo matyti. Anekdotas tvirtina, kad abieju lyčiu pasimatymas būdavęs džiaugsmingas. Iš anų laikų ir pats miestas gavęs savo pavadinimą — Freudenstadt.

Bažnyčia viduje labai gražiai išpuošta. Dar yra likę iš 15 amž. nukryžiuotasis. Prie altoriaus stovi 1000 metų senumo iš akmens iškalta krikštykla, kuri čia 1608 metais buvo atgabenta iš vieno vienuolyno. Toj krikštykloj anksčiau vaikus krikštydavo, panerdami į vandenį. Krikštykloje iškaltosios figūros rodo gilų žmonių tikėjimą. Be kitų meniškų dalykų dar įdomus skaitymo pultas, išdrožinėtas iš liepos medžio kamieno. Ketūrios figūros vaizduoja Matą, Joną, Morkų ir Luką. Jis yra 800 m. senumo.

Apžiūrėjome ir katalikų bažnyčią, statytą 1933 m. ir jau naujai ir moderniškai įrengtą.

1945 m. balandžio 16 d., trys savaitės prieš karo pabaigą, Freudenstadto senamiestį visiškai sunaikino prancūzų artilerija, kadangi vokiečių kariuomenė tą miestą gynė. Miestas per 10 metų atsigavo, ir gyventojų darbštumo dėka pastatyti nauji ir modernūs namai. Miesto savivaldybė pastatė naują kurhauzą už 3 milijonus markių. Ekskursantams teko tą pastatą pamatyti. Freudenstadto apylinkės labai gražios, ir pats miestas viena gražiausių vasarviečių Švarcvalde.

Grįždami į namus, autobusai važiavo aukštutiniu Švarcvaldo keliu, ir visi dalyviai žavėjosi Švarcvaldo gamta. Privažiavome aukščiausią Švarcvaldo ežerą Mummelsee, kuris yra 1056 metrų aukščiau jūros lygio. Pakeliui dar aplankėme gražiausią pietų vakarų Vokietijos miestą Baden-Baden.

Fr. Sk.

— Amerikiečiai spėja, kad iš Didž. Britanijos pabėgę Burgess ir Maclean dabar redaguoja Maskvoje į užsienius siunčiamuosius raštus, nes tuose raštuose jaučiamas didesnis supratimas Vakarų žmogaus.

— Lenkijoje, Katovicuose, areštuota grupė žmonių, kurie kaltinami priklausę slaptai organizacijai, norinčiai atkovoti iš Lenkijos ir priskirti Vokietijai Aukštąją Silezią.

Š.m. rugpiūčio **17** d. LIETUVIŲ KLUBE,

1-2 Ladbroke Gardens, W.11
rengiamas

Šokių Vakaras

GROS KONTINENTALINIS DŽIAZAS
Pradžia 7.30 val.

Specialistų priežiūroje visokios rūšies vaistus ir narkotikus pagal receptus ar be jų jūsų vardu siunčia
ORO AR PAPRASTU PAŠTU
ACTON PHARMACY
Rašykite lietuviškai
Informuojama ir patariama nemokamai
Mūsų eksporto skyrius turi savo žinioje ir kitokių prekių: vilnonių gaminių, Singerio siuvamų mašinų, avalynės, odos gaminių ir kt.
Atdara šiokiadieniais — nuo pirmadienio iki šeštadienio — kasdien nuo 9 val. ryto iki 8 v.v.
ADRESAS: **ACTON PHARMACY,**
24, Church Road, London, Acton, W. 3.
Telefonas: (Londonas) ACOrn 0712

DBLS DEŠIMTMEČIO MINĖJIMO APYSKAITA

Šiomis dienomis buvo galutinai suvesta DBLS dešimtmečio centrinio minėjimo, įvykusio per Sekmines Lietuvių Sodyboje, piniginė apyskaita, kuri čia skelbiama visuomenės žiniai.

Pajamos:

Surinkta aukų dešimtmečio minėjimo metu — 79.00.11, Northamptono sk. pirmininko A. Barančiuko auka 10 šil., už bilietus į „Mokyklos Draugų“ vaidinimą 23.13.04, už vaidinimo programas 2 sv. 2 šil., Lietuvių Namų bendrovės įnašas 29.10.00, už parduotus loterijos bilietus 46.11.00. Kryžiaus-Rūpintojėlio fondas: surinkta aukų 173 sv.; A. Jankūno atskira auka 40 sv. 5 š.

Viso: **£394.12.3.**

Išlaidos:

Kryžiaus-Rūpintojėlio išlaidos: medžiaga ir pagaminimas 200.5.0; Rūpintojėlio išdrožimas 8.0.0; pastatymas 15.1.0. Viso: 223.6.0.

Autobuso nuoma „Vaidilos“ aktoriams ir Londono tautinių šokių grupei 25.0.0.

Kitos kelionės išlaidos 6.9.10.

Spaudos darbai (programos, aplinkraščio, blankų spausdinimas) 13.1.7.

Coventry džiazui 18.10.0.

Garsiakalbių nuoma 7.0.0.

Vaidinimui salės nuoma 5.0.0.

Vaizdų parodėlės išlaidos 2.0.0.

Dekoracijos „Mokyklos Draugų“ vaidinimui 10.0.0.

Reprezentacija (tautinių šokių, vaidintojų ir orkestro dalyvių pietūs, salių papuošimas, kėdžių nuoma ir kt.) 33.18.3.

Smulkios išlaidos (vokai ir pašto ženklai, gėlės, bilietų knygelės, tautinių spalvų ženkleliai, aktų kaligrafinis parašymas ir kt.) 14.16.9.

Viso: **£359.2.5.**

Dešimtmečio centrn. min. pelnas £35.9.10.

Pelnas išskirstytas taip: Londono Meno Sambūriui „Vaidilai“ 10.0.0; Londono tautinių šokių grupei 10.0.0; Nottinghamo tautinių šokių grupei 10.0.0; Jaunimo pobūviui 5.9.10.

Suvedusi piniginę apyskaitą, DBLS Dešimtmečio Minėjimo Komisija laiko, kad ji savo darbą galutinai užbaigė. Savo paskutiniame posėdyje nutarė minėjimo medžiagą (protokolus, korespondenciją ir kitokius dokumentus) perduoti DBLS Valdybai, lygiai taip pat jai perduoti ir Kryžiaus-Rupintojėlio atvirukus, kad jie būtų išplatinti mūsų visuomenėje.

Komisijos iniciatyva, rašytojo K. Barėno paruošta lietuvių jaunimui skaitymų knyga — chrestomatija „Sauja Derliaus“ yra perimta išleisti Nidos Knygų Klubo. Knyga spausdinama ir, manoma, netrukus pasieks skaitytojus.

Baigdama savo darbą, DBLS Dešimtmečio Minėjimo Komisija nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie atsiliepė į jos kvietimą ir gausiai suvažiavo per Sekmines į Lietuvių Sodybą paminėti mūsų Sąjungos darbų 10 metų sukaktį. Gili padėka visiems DBLS skyriams ir gerasirdžiams nariams, atsiuntusiems fantus loterijai: p.p. Kazlauskienei, Jagminienei, Sadūnienei, Kalibatienei, Nežinomam Aukotojui, visiems iš Coventrio, K. Norkaitei iš Londono, V. Jokūbaičiui iš Leeds, D. Steponavičiui iš Leigh, A. Baronui iš Orston, Tamašauskui iš Birmingham, Šv. Onos Draugijai Londone, Nottinghamo Moterų Draugijai, Wolverhampton skyriui, Nottinghamo skyriui, Corbio skyriui, Prestono skyriui, Boltono skyriui, Leamingtono sk., Ketteringo sk., Coventrio sk., Nežinomam aukotojui iš Londono ir kt.

Taip pat nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie prisidėjo darbu ir patarimais, renkant aukas, vykdant loteriją ir kt., ypač p.p. Narbutienei, Kazlauskienei, Baublienei, Plokštytei, Stirbytei, Šalčiūnui, Kasparui, Stirbiui ir Gugui.

Atskira mūsų, — giliai tikime, ir visos šio krašto lietuvių visuomenės — padėka tenka Paminklinio Kryžiaus-Rūpintojėlio projekto autoriui inž. arch. A. Dauginui, Rūpintojėlį išdrožiusiam p. Jokūbaičiui ir p. A. Jankūnui, kurio dirbtuvėje šis paminklas buvo kruopščiai padarytas, o taip pat Londono „Vaidilai“, Londono ir Nottinghamo tautinių šokių grupėms ir jų vadovėms p. Nenortienei ir p. Fidlerienei, lygiai šokius akordeonu lydėjusiems p. Mamaičiui ir p. Fidleriui.

Visų mūsų bendras darbas sudarė galimumą suruošti ir įvykdyti DBLS dešimtmečio sėkmingą minėjimą.

DBLS Dešimtmečio Minėjimo Komisija: V. Akelaitis, R. Baublys, kun. P. Dauknys, F. Neveravičius, J. Senkus.

Siuntiniai iš Vokietijos į Lenkiją be muito?

EZD Nr. 41 pranešimu po ilgamečių pasitarimų su Varšuvos banku „Polska Kasa Opieki“ neseniai Muenchene buvo įsteigta „Alimex“ bendrovė. Tai yra grynai vokiečių bendrovė, turinti teisę priimti prekes, siuntinius bei pinigus ir persiųsti tai Lenkijon. Bendrovė yra jau paskelbusi savo kainoraštį Nr. 1. Šiame kainoraštyje sužymėti produktai ir prekės jau yra PKO banko sandėliuose Lenkijoje ir gali būti bendrovės tarpininkavimu be muito ir mokesčių iš gavėjų pusės pristatyti pažįstamiems bei giminėms Lenkijoje. Taip pat gali būti per siunčiami ir pinigai ne mažiau kaip DM 40. Pristatymas normaliai užtrunka nuo 2 iki 8 savaičių.

Kainoraštyje Nr. 1 sužymėta: maisto produktai, tekstilės gaminiai, odos išdirbiniai, kosmetika, kvepalai, šveicariški laikrodžiai, statybinė medžiaga ir *net* atostogos įvairiuose Lenkijos žinomuose kurortuose.

Šios bendrovės biuro vedėjas Miunchene, Loewengrube 10, Tel. 27921 yra dir. Schulke, iki šiol dirbęs Vokietijos Raudonajame Kryžiuje. Varšuvos radijas neseniai papildomai pranešė, kad PKO numato pavesti panašų uždavinį dar dviem firmom, esančiom Nordrhein-Westfalijoje ir Hamburge.

(VKVI)

— Amerika duoda Vokietijai ginklų už 10 mil. dolerių.

EUROPOS LIETUVIS — THE LITHUANIAN WEEKLY. Redakcijos ir Administracijos adresas: 1-2, Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PAR 2470. Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra. Prenumeratos kaina: metams — 40 šil., 6 mėn. — 22 šil. Dolerio kraštuose — 6 dol. metams. Skelbimai — spaudos eilutė arba jos vieta 1 šil. Atskiras numeris 1 šil. Leidžia — Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro — DBLS-gos Centro Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai: Vokietijoje — J. Bataitis, Prancūzijoje — O. Bačkienė, Belgijoje — P. Šekmokas, Šveicarijoje — A. Paulaitis, Švedijoje — J. Pajaujis, Italijoje — kun. V. Mincevičius, Danijoje — A. Bričkuvienė. Austrijoje — Msgr. K. Razminas, D. Britanijoje — M. Bajorinas.
Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd. 1-2 Ladbroke Gardens, W.11.